

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1'—, lanskoletne 2'—; mesečna naročnina Din 20'—, za tujino 30'—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

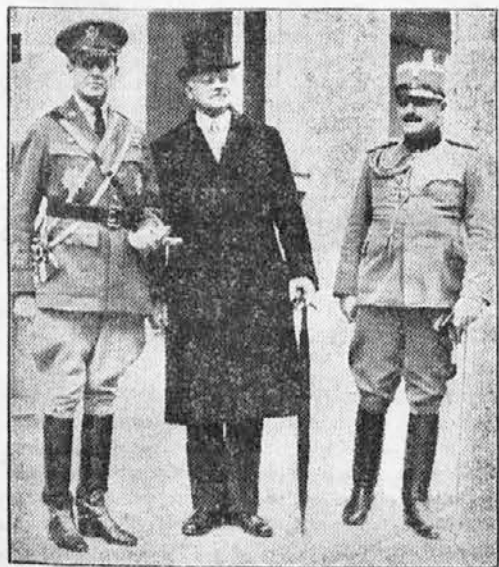
Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 227

Ljubljana, četrtek, dne 1. oktobra 1931

Leto II.

Sef ameriškega generalnega štaba v Beogradu

Sef ameriškega generalnega štaba MacArthur zapuša v spremstvu ameriškega poslanika na našem dvoru gosp. Prince-a in generala Mihajla Bodija vladno palačo.

Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga za prebivalstvo pasivnih krajev

Beograd, 30. septembra. AA. Predsednik »Rdečega križa« je prejel od ministra dvora to-le pismo:

»G. predsednik! V toplem sočustvovanju s po suhi in vremenskih neprilikah prizadetimi v naši kraljevini, je Nj. kraljevsko Visočanstvo knez Pavle blagovolil odrediti, da se centralnemu odboru Rdečega križa kraljevine Jugoslavije kot podpora za prizadele izroči kot njegov prispevek 20.000 Din, kot prispevek Nj. Vis. kneginje Olge pa 10.000 Din. Obveščujoč Vas o tem, gospod predsednik, Vas prosim, da izvolite sprejeti zahtrodo mojega odličnega spoštovanja. B. Jelić s. r. c.

Subotica in Vardarska banovina kandidirata predsednika vlade

Subotica, 30. septembra. I. Snoči se je tu vršila splošna konferenca meščanov, na kateri je bila z velikim navdušenjem sprejeta lista g. ministra Živkovića. Listino je podpisalo čez 1200 volilnih upravičencev.

Skoplje, 30. septembra. I. V Vardarski banovini se je v poslednjih dneh začelo živahno volitveno gibanje. V mnogih krajih so se vršili sestanki, na katerih se je razpravljalo o tem, komu se poveri lista. Na vseh shodih je narod enodušno izrazil željo, da bodi nosilec liste minister notranjih del g. general Živković.

Povratek slovenskih ministrov v Beograd

Beograd, 30. septembra. I. Danes sta prispešla z brzovlakom v Beograd ministri za javna dela dr. Albert Kramer in minister brez portfelja g. Ivan Pucelj.

Delo državnega volilnega odbora

Včeraj je razpravljalo o voliških Dravske banovine

Beograd, 30. septembra. I. Na snočnji seji je državni odbor nadaljeval svoje delo glede določitve volilnih mest v Primorski, Vrbaski, Drinski in Savski banovini. Danes predpoldne je padla odločitev glede volilnih mest v Dravski banovini. Referent g. dr. Ernst Cimić je prečital vlogo banske uprave, s katerim je ta prosila ministrstvo za notranje zadeve, da izvrši gotove popravke v poedinah glasovalnih mestih za srez Laško, Litja, Novo mesto, Ljutomer, Maribor, Ptuj in Celje. Odbor je predlog za preureditev glasovalnih mest v naštetih srezih sprejel. Nato je prešel k reševanju te zadeve v poedinah srezih. Celje dobi mest, dosedanjih dveh tri glasovalna mesta, dočim Celje-okolica ostane pri prvotnem številu. Občine Prekopa, Sv. Jernej in Vranksko v celjskem srezu glasujejo na enem skupnem mestu. V srezu Maribor ima občina Maribor desni breg skupno z občino Studenci 2 glasovalni mesta. Ravno toliko jih ima Maribor levi breg. Za mesto Maribor je določeno 11 glasovalnih mest. Za srez Mursko Soboto se je zvišalo število glasovalnih mest na 2. — Državni odbor je tekom današnjega dopoldneva zaključil svoje delo glede volilnih mest tako za Dravsko kakor tudi za vse ostale banovine.

Stavke in neredi na Španskem

Madrid, 30. septembra. AA. Po poročilu iz Salamance je bila tamkaj proglašena splošna stavka. Vojaški oddelki so morali zasesti vsa križišča mesta. Redarstvo je aretiralo vodstvo stavke.

Svečan povratek francoskih ministrov iz Berlina

Ovacije po vseh poglavitnih postajah — Navdušen sprejem v Belgiji in na prvi francoski postaji — Velike pacifistične manifestacije ob prihodu v Pariz — Nove optimistične izjave ministrskega predsednika Laval

Pariz, 30. septembra. n. Ministra Laval in Briand sta se snoči ob 11.10 z brzovlakom pripeljala na severno pariško postajo. Na vseh železniških postajah po Nemčiji je občinstvo pristrčno pozdravljalo francoske državnike. V Aachenu je Laval stopil iz vagona in se nekaj časa sprehajal po peronu ter govoril z mnogimi ljudmi iz občinstva. V Liegeju je množica priredila francoskima ministroma viharne ovacije in ju naravnost zasula s cvetjem kličoč: Živio Laval, živio Briand in živio mir! Z velikim navdušenjem so ju sprejeli tudi na prvi francoski postaji ob nemški meji. Tam so se zbrala društva bivših bojnikov z zastavami in godba je zaigrala marseljezo, ko je vlak privozil na postajo. Laval je imel na zbrano ljudstvo govor, v katerem je dejal:

»Ko smo se odločili povrniti poset nemškemu državnemu kancelarju in zunanjemu ministru, nas je vodila misel, da dovedemo do zboljšanja odnosov med obema državama. Francosko-nemški odbor, ki je bil ustanovljen v Berlinu, ima nalogo, da prouči gospodarska vprašanja, ki se tičejo obeh držav. Z ozirom na resnost in težavnost problemov, ki jih je treba rešiti, izgleda ta inicijativa povsem lepo. Končno sodbo pa bo mogoče izreči šele tedaj, ko se bodo pokazali rezultati tega dela. Kakor včeraj v Berlinu tako bom skušal tudi v Washingtonu storiti za svojo državo vse, kar bom mogel po svojih sposobnostih, in bom prevzel nase del novih in težavnih nalog, ki jih je svetovna kriza naložila našemu narodu.«

Na pariški severni postaji se je že celo uro pred prihodom ministrov zbralo več tisoč ljudi, ki jih je policija spočetka komaj zadrževala, da niso udrli na peron. Vkljub vsem prizadevanjem policije pa je mnogo oseb zbežalo skozi postajno poslopje na peron, kjer je ves ministrski svet pričakoval oba državnika. Na peronu so bili zbrani tudi nemški poslaniški svetnik dr. Förster, mnogo poslancev in novinarjev.

Ko je vlak prispel na postajo, je občinstvo pred kolodvorom predrlo in navalilo na peron, obkolilo Laval in Brianda, ki sta se naravnost izgubila med množico. Le z največjim naporom je policiji uspelo napraviti pot ministroma do njunih avtomobilov. Glasba na peronu je še igrala marseljezo, z vseh strani pa so se zasvetili reflektorji fotografirajo, ko sta ministra že brzela z avtomobili.

V notranjem ministrstvu je Laval takoj sprejel novinarje in jim še ves vznemirjen od sprejema, ki je očividno napravil nanj

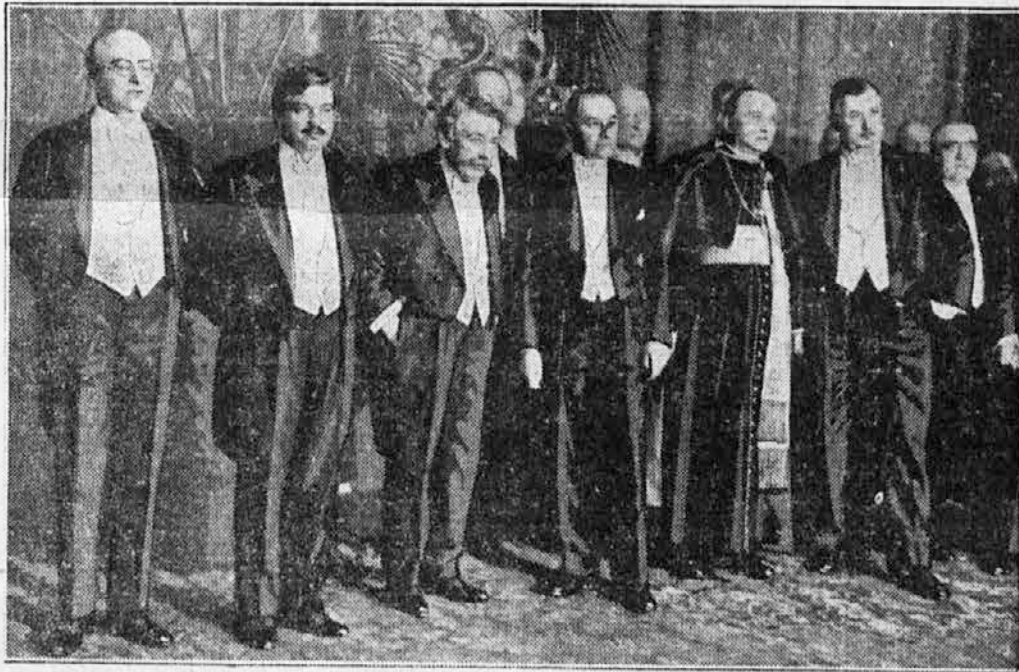
globok dojem, dal izjavo, v kateri je naglasil, da je zanj takšen sprejem le dokaz, da ima francoski narod globoko razumevanje za njegovo in Briandovo delo, da se ohrani in zavaruje mir. Se dolgo zvečer so se ljudje sprehajali po pariških ulicah in vzklikali: Dol z vojno! Posebej je Laval sprejel dopisnika agencije »Havas«, kateremu je dejal, da sta francoska ministra v Berlinu izvršila najbolj delikatno misijo, kar jih je doslej padlo njima v breme. Dr. Brüningu sta predlagala, da se osnuje francosko-nemški odbor. Ta predlog se je ustvaril in odbor bo proučil vsa gospodarska vprašanja, ki zadevajo obe državi. Pojavile so se nove nade in nove metode. Inicijativa izgleda sama na sebi zelo lepa in, če se vzame v obzir resnost vsega problema, ki ga je treba rešiti, morejo danes odpasti vsi dvomi. Duh, ki je državnike privedel do tega, da so se izvršile ta inicijativa in vse mere, ki so bile potrebne za zmanjšanje in ublažitev posledic svetovne krize, je obenem priča, da prevladuje v Evropi stremenje po ravnotežju in miru. Od francoskih interesov pa še ni nič žrtvovalo. Kar se je storilo, je bilo to, da se je skušalo te interese dovesti v sklad z mednarodnimi potrebami in mednarodno solidarnostjo.

Pariz, 30. septembra. AA. Po prihodu v Pariz je predsednik francoske vlade Laval izjavil, da polaga v pravkar ustanovljeno mešano komisijo za proučevanje francosko-nemških gospodarskih vprašanj velike nade. Do te ustanovitve je prišlo po povsem novi metodi. Laval je pristavil, da ni žrtvoval francoskih interesov in da je skušal najti možnost izravnave teh interesov s sedanjimi potrebami mednarodne solidarnosti.

Pariz, 30. septembra. AA. S postaje Aix la Chapelle sta Laval in Briand poslala dr. Brüningu in dr. Curtiusu zahvalno brzojavko z iskrenimi željami, naj bi skupno delo obrodilo sadove.

Pariz, 30. septembra. AA. Davi je bila seja ministrskega sveta. Razpravljali so o uspehih obiska v Berlinu. Nato je ministrski svet proučil trenutni položaj mednarodnih financ in sklepal o proračunu.

Pariz, 30. septembra. AA. Na seji vlade, ki se je vršila pod predsedništvom predsednika republike Doumera danes dopoldne, so člani kabineta čestitali predsedniku vlade Lavalu in ministru za zunanje zadeve Briandu k uspešni izvršitvi njune misije v Berlinu.

Svečan banket na čast francoskim ministrom v Berlinu

Na sliki vidimo (od leve na desno): državnega kancelarja Brüning-a, predsednika francoske vlade Laval-a, francoskega ministra za zunanje zadeve Brianda, nemškega zunanjega ministra dr. Curtius-a, škofa Schreiberja in nemškega ministra Wirth-a.

Naraščajoče težkoče angleške vlade

Liberalni člani koalicije grozijo z demisijo — Demonstracije brezposelnih pred londonskim parlamentom — Mac Donald izključen iz delavske stranke

London, 30. septembra. AA. Časopisi poročajo, da bosta liberalna ministra lord Reading in sir Herbert Samuel odstopila, če bo vlada sklenila razpustiti parlament. Ministra sta tako sklenila na izrecno zahtevo Lloydja Georgea, ki je, čeprav bolan, zopet prevzel vodstvo liberalne stranke. Včeraj popoldne je kralj sprejel ministrskega predsednika MacDonalda. Po avdi-jenci se je sestel ministrski svet v spodnji zbornici.

Politični krogi menijo, da bo parlament razpuščen kljub liberalni opoziciji. Vlada pa ne bo stopila pred volilce z vprašanjem uvedbe carin, marveč bo le zahtevala proste roke za sestavo nove vlade.

London, 30. septembra. AA. Lordska zbornica je sprejela v prvem čitanju zakonski načrt o štednji. Jutri bo razpravljala o njem v drugem in tretjem čitanju. Lord Melchett je predložil zakonski načrt, ki predvideva ureditev uvoza. Ta predlog so včeraj čitali prvokrat.

London, 30. septembra. AA. Zbornica je danes po tretjem čitanju sprejela zakonski načrt o štednjah. Za načrt vlade je glasovalo 297 poslancev, proti pa je bilo oddanih 242 glasov.

London, 30. septembra. AA. V Hyde-parku se je zbralo več tisoč brezposelnih, ki so hoteli predložiti parlamentu resolucijo, podpisano od 200.000 delavcev, proti znižanju podpor za brezposelne. Pozneje so se zbrale blizu parlamenta velike skupine brezposelnih. Pričele so demonstrirati. Pele so mednarodno himno in mahale z rdečimi zastavami. Policija je morala nastopiti v več primerih. Pri tem je prišlo do manjših spopadov z demonstranti.

Končno se je policiji vendar posrečilo, da je demonstrante razpršila in očistila trg pred parlamentom. Pri tem je bilo aretiranih več oseb. Prostor pred parlamentom je zasedlo na stotine stražnikov, ki so skrbeli za mir in red. Pozneje so dovolili deputaciji brezposelnih, da gre do vrat parlamenta in poseti nekatere poslance.

London, 30. septembra. AA. Prihodnji teden bodo predložili vsakoletni konferenci delavske stranke, ki bo v Scarboroughu, 27 načrtov resolucij. Te resolucije bodo predstavljale program delavske stranke v primeru parlamentarnih volitev. Delavska stranka se izreka v teh resolucijah proti uvedbi zaščitnih carin in obsoja vsak po-

izkus dvigniti funt šterling na zlato paritetu. Dalje zahteva nadzorstvo ali nacionalizacijo premogovne industrije, poljedelstva, nadzorstvo bančnega sistema, sklicanje mednarodne konference za finančno in gospodarsko sodelovanje. Predlaga med drugim novo ureditev problema vojnih dolgov in reparacij in zahteva, naj se črtajo. Končno se izreka za radikalno znižanje oboroževanja z mednarodnim dogovorom, za povišanje podpor brezposelnim in ukinitve sedanjih vladnih odredb za štednjo.

London, 30. septembra. n. Glavni odbor delavske stranke je izključil iz stranke MacDonalda in še 11 članov spodnje zbornice, ker pomeni njihovo delovanje v nacionalni vladi težko žalitev strankinih statutov. »Daily Herald« pravi, da so bili MacDonald in njegovi pristaši izključeni iz stranke iz istih razlogov kakor pred časom minister Mosley s svojimi tovariši. Poskus, da se stvari nova stranka, se ne da dovesti v sklad s programom laburistične stranke.

Edisonova bolezen

Newyork, 30. septembra. AA. Iz Westoranga v državi Newyersey poročajo, da je prebil Edison zelo nemirno noč in da je nekoliko slabejši.

Delovni program parlamenta

Ze vsled svojega čisto jugoslovanskega značaja je volivni proglas vlade tako v smislu vseh teženj jugoslovanskega naroda, da ga mora podpirati vsak. Se večjo vrednost pa dobi vladna proklamacija zlasti za davkoplačevalca vsled delovnega programa, ki ga bo vlada predložila novi skupščini. Ta delovni program vsebuje vse to, kar zlasti zahteva narod in kar predvsem more dvigniti naše gospodarstvo.

Na prvem mestu je tu omeniti revizijo vsega našega davčnega sistema. Nujno potrebna je ta revizija in nešteto krat je je narod tudi že zahteval. Toda bivše strankarske skupščine za to kardinalno zahtevo niso imele časa in šele vlada, ki je izšla iz 6. januarja, bo, kakor mnogo drugih napak, odpravila tudi ta nedostatek. In odpravila ga bo v soglasju z zastopniki ljudstva, da bo na ta način v resnici ustrezno vsem ljudskim potrebam.

Današnji davčni sistem je plod bivših strankarskih vlad in bivše razcepljenosti. Povsod se vidi, da je bil vedno le z muko skupaj skrpan in v glavnem je le posledica zadrege, ne pa temeljitega študija o davčnih prilikah v državi. Kadar je potreboval finančni minister denar, se je kar linearno povišal en davek in tako je prišlo do tega, da so nekateri davki mnogo previsoki, dočim niso nekateri dohodki tako obdavčeni, kakor bi morali biti. Z novo davčno preureditvijo pa bo dana možnost, da se vsi ti nedostatk odpravijo in da bo zavladal v naši državi davčni sistem, ki bo pravičen za vse enako in zato tudi vsem enako v korist.

Kakor smo že dejali, bo novi davčni sistem izdelan v soglasju z ljudskimi zastopniki in to je, česar se mora v prvi vrsti zavedati vsak davkoplačevalec. Z drugimi besedami se pravi to, da je vsakemu davkoplačevalcu dana možnost, da osebno upliha na izdelavo novega davčnega sistema. Prvi pogoj pa je pri tem, da se vsak davkoplačevalec volitev tudi udeleži. Kdor ni prisoten, temu se ne godi krivica, pravi pregovor. Kdor stoji ob strani, ta nima in še nikdar ni imel besede, Soodločuje le tisti, ki tudi aktivno sodeluje, in zato je volivna udeležba dolžnost za vsakega davkoplačevalca, ki hoče, da bo njegova beseda slišna.

Treba si samo predočiti, kako se bo praktično vršilo delo pri preureditvi davčnega sistema. Tudi najbolj idealen poslanec je le človek in če bo prišel k njemu z raznimi željami davkoplačevalcev, ki se je volitev udeležil, potem bo sigurno njemu rajše ustregel, kakor tistemu, ki je ostal pri volitvah doma. To je čisto naravno in kdor bi pričakoval kaj drugega, ta bi preveč zahteval od poslanca. Volivna udeležba daje davkoplačevalcu šele legitimacijo, da nekaj zahteva, kajti davkoplačevalec, ki ni izvršil svoje volivne dolžnosti, je resigniral na pravico, katero mu volitve dajejo. Najprej treba dolžnost izvršiti, potem pride šele pravica na vrsto. Tako je vedno bilo in bo tudi vedno.

Pa še iz drugega razloga, dejali bi — čisto slovenskega razloga, je treba, da se vsi udeležijo volitev. V vsakem parlamentu na svetu je tako, da velja upliv poslanecv po kvaliteti njih argumentov in pa po številu volivcev, ki jih zastopajo. Če je bil izvoljen en poslanec z 10.000 glasovi, drug pa le s par sto, potem je gotovo, da bo prvi poslanec vedno imel večji upliv ko drugi.

Dosledno temu bo mogel tudi prvi poslanec vse drugače braniti interese svojega okraja, ko drugi. Prvi bo mogel tudi udariti po mizi in se sklicevati na ljudsko voljo, dočim bo moral drugi biti lepo poznižen.

Ze iz teh čisto materialnih razlogov je zato vsak davkoplačevalec dolžan, da se udeleži volitev. Če hoče, da bo poslanec njegovega sreza nekaj dosegel, potem mora tudi sam gledati na to, da bo imel ta poslanec čim večji upliv. Če hoče, da bo njegova pokrajina v davčnem vprašanju čim bolj dobro zastopana, potem mora skrbeti, da se bodo poslanci njegove pokrajine mogli sklicevati na veliko število za nje oddanih glasov. Kdor ostane doma, ta zato že naprej jemlje poslancem svojega sreza moč, in s tem manjša tudi njih upliv. Zato pa se takšen nezaveden volivec tudi ne sme pritoževati, če bi skupščina sklenila nekaj, kar njemu ni po volji. Kdor se ne udeleži volitev, ta izjavlja, da mu je vseeno, kako se reši davčno vprašanje. Dvomimo pa, da bi bilo takšnih ljudi v Dravski banovini mnogo. Zato smo tudi prepričani, da bodo davkoplačevalci Dravske banovine v celoti izvršili svojo dolžnost in z veliko volivno

Izid občinskih volitev na Češkoslovaškem

Znatno napredovanje agrarcev, ljudska stranka in narodni demokrati ohranili položaj, nazadovanje ostalih strank

Praga, 30. septembra. r. Sedaj, ko so znani rezultati nedeljskih občinskih volitev na Češkoslovaškem, si je možno napraviti pregledno sliko o izidu glasovanja.

Posamezne med poglavitnimi strankami, ki so tekmovali v volilni borbi, so zbrale sledeče število glasov:

1. Republikanska stranka (agrarci): na Češkem 375.000, na Moravskem 177.000, na Slovaškem 355.000 in v Podkarpatski Rusiji 85.000 glasov. V primeru z volitvami v l. 1929 je agrarna stranka napredovala za 210.000 glasov.

2. Socialni demokrati so dobili: na Češkem 300.000, na Moravskem 116.000, na Slovaškem 102.000 in v Podkarpatski Rusiji 14.000 glasov. V primeru z uspehom v l. 1929 so socialni demokrati nazadovali za 58.000 glasov.

3. Narodni socialisti: na Češkem 286.000, na Moravskem 67.000, na Slovaškem 31.000 in v Podkarpatski Rusiji 3000 glasov. V celoti državi so narodni socialisti nazadovali za 71.000 glasov.

4. Komunisti: na Češkem 238.000, na Moravskem 65.000, na Slovaškem 120.000 in v Podkarpatski Rusiji 27.000 glasov. V celoti so komunisti izgubili v vsej državi 19.000 glasov.

5. Ljudska stranka: na Češkem 151.000, na Moravskem 194.000, na Slovaškem 42.000 in v Podkarpatski Rusiji 9000 glasov. V celoti je ljudska stranka v glavnem

ohranila svoje položaje. Po nekaterih čeških in moravskih mestih je nekaj pridobila, dočim je po čeških vaseh nazadovala na korist agrarcev.

6. Narodni demokrati: na Češkem 131.000, na Moravskem 18.000, na Slovaškem 17.000 in v Podkarpatski Rusiji 10.000. Tudi ta stranka se je v celoti ohranila na isti višini, ki jo je zavzemala leta 1929.

Obrtna stranka je nazadovala v več krajih, posebno na Slovaškem. Ljudska stranka patra Hlinke je izgubila na Slovaškem 70.000 glasov. Enako so nazadovale na Slovaškem tudi vse madjarske stranke. Med nemškimi strankami so nazadovale nemški socialni demokrati na Češkem za 30.000 in na Moravskem za 6000 glasov, dočim so nemški narodni socialisti (hakenkreuzlerji) napredovali na Češkem in Moravskem za 25.000 glasov. Nemške nacionalne stranke so nazadovale za okoli 30.000 glasov.

Celotni rezultati nedeljskih občinskih volitev na Češkoslovaškem kažejo torej, da so agrarci napredovali za kakih 20%, dočim sta ljudska in narodno-nemokratska stranka ohranili svojo sedanjo številčno moč. Komunisti so nazadovali, prav tako tudi narodni socialisti in socialni demokrati, tako da so stranke, ki tvorijo parlamentarno levico, oslabilene za okoli 10 odstotkov.

Nezmanjšana napetost na Daljnem vzhodu

Na Kitajskem se nadaljuje propaganda za napoved vojne Japonski Separatistično gibanje v Mandžuriji

Tokio, 30. septembra. n. Dopisnik Hearstovih listov v Mandžuriji poroča, da se je tam pojavil močan avtonomističen pokret. Guverner pokrajine Kirin je z ljudstvom, ki šteje 3.000.000 duš, že proglasil avtonomijo pokrajine. Pozval je tudi vse ostale pokrajine, naj slede temu vzgledu. V proglasu se napada nankinška vlada.

Šanghaj, 30. septembra. n. Maršal Čang-

Si-Liang je sprejel deputacijo nacionalističnih študentov, katerim je obljubil, da bo stavil narodni vladi predlog, da se napove Japonski vojna. Razpoloženje proti Japonski vedno bolj raste. Mnogo Japoncev je moralo zapustiti mesto. V Honkongu so oblasti vse japonske podnike namestile v mestni četrti, katero so obkolili s stražami.

Proces proti atentatorjem na albanskega kralja

Proces se je pričel včeraj pred porotnim sodiščem v Riedu na Gornje Avstrijskem -- Zakaj se ne vrši proces na Dunaju -- Obramba obtožencev

Dunaj, 30. septembra. d. Danes se je pričel pred porotnim sodiščem v Riedu na Gornje-Avstrijskem proces proti atentatorjem na albanskega kralja Zogua, Albancema Azizu Cami in Ndoku Gjeloši. Kakor znano, sta imenovana dne 20. februarja t. l. streljala na albanskega kralja, ko je ta zapuščal dunajsko opero v spremstvu svojega adjutanta Topolaya, Libohove in nekaterih drugih Albancev. Strelji, namenjeni kralju Zoguju, pa so cilj zgrešili in zadeli ter ubili adjutanta Topolaya in ranili Libohovo. Oba atentatorja sta bila takoj aretirana in sta svoj čin tudi priznala. Obtožena sta umora, telesne poškodbe in poskušene umora kralja. Sodišče v Riedu je bilo določeno za vodstvo tega procesa iz varnostnih ozirv. Državno pravništvo je hotelo s tem preprečiti dostop raznim sumljivim osebam, ki bi utegnile povzročati pri razpravi nemire ali celo poskušati kake napade. Na drugi strani pa je obstajala bojazen, da bi utegnili dunajski porotniki obtoženca oprostiti. Oba obtoženca sta že v preiskavi izjavila, da sta hotela kralja Zogua usmrtiti in da jima je žal, da jima to ni uspelo. Zagovorniki obtožencev so zbrali ogromen material, kako je kralj Zogu vladal v svoji državi, kako je državo prodajal za denar, uvedel tujerodno vojaštvo in žandarmerijo, pripravil vojno ter končno da je svojo državo spravil popolnoma pod vpliv inozemskih bank in industrij. Ob 10. uri predpoldne je otvoril predsednik dvorni svetnik Nothackberger porotno zasedanje. Takoj ob začetku svojega govora je protestiral proti govoricam, da je mesto Ried najbolj črno, t. j. reakcionaren kot v Avstriji, kakor tudi proti temu, da sta obtoženca po svojih zvezah skušala z brošurami vplivati na javno mnenje in potek razprave. Nato je bila prečitana obtožnica, ki vsebuje potek zločina ter poudarja, da je bil zločin posledica že dolgo poprej pripravljane zarote. Nato je dobil najprej besedo obtoženec Cami, ki je slikal kralja Zogua v svojem govoru kot izdajca domovine in morilca nešteti žena in otrok. Radi tega se on ne čuti krivega. Poudarja, da je hotel Zogua sam umoriti in da ni imel pomagavev. Strel pa, ki je smrtno zadal kraljevega adjutanta Topolaya, ni prišel iz njegovega revolverja, marveč po vsej verjetnosti iz samokresa kralja samega, ki je pri napadu sam s strelom odgovarjal. Nadalje je slikal Cami svoje življenje, ki je izpolnjeno z raznimi boji za njegovo domovino. Nazadnje se je

udeležil bojev proti nemškemu princu in začasnemu albanskemu kralju Wiedu.

Takrat je baje dobil Zogu od Wieda 10.000 napoleonov za to, da bi se bojeval proti Avstriji. Zogu je pač denar pridržal, proti Avstriji pa ni šel v boj. Tu je Camija predsednik porote opozoril, da naj svoj zagovor čim bolj skrajša in naj se ne vmešava v albansko politiko. Cami je temu ugovarjal, češ da mora opisati atentat v zvezi in na podlagi z okolnostmi, pod katerimi se je izvršil. Omenil je še, da je morala Zogujeva sestra nekoč bosa in pomanjkljivo oblečena bežati pred svojim bratom. Tu pa sta predsednik porote in državni pravdnik prekinila njegov govor s predlogom, da se z ozirom na red in mir pri razpravi občinstvo izključi iz dvorane. Porotniki so nato sklenili, da se bo razprava nadaljevala tajno, dokler se razpravlja o motivih in vzrokih atentata. Ko je bil ta sklep sporočen obtožencu Camiju ter so se pri tem izgovorile besede »kralj Zogu«, je skočil Cami razburjen s klopi in zakričal: »Ne priznavam kralja Zogua, zakaj ga nazivljete vedno kralja?« Nato je bil dvorana izpraznjena. Tajno razpravljanje je trajalo okoli 2 uri, nakar je bila publika zopet pripuščena k razpravi. Sedaj se je govorilo o življenju obtoženca Camija na Dunaju. Nahajal se je na Dunaju od leta 1927, dalje ter užival podporo svojih sorodnikov in političnih pristašev. Ponovno je poudaril, da je imel namen kralja umoriti, da bi s tem vzbudil pozornost sveta in pokazal javno na njega, ki je prodal svojo državo inozemcem. S tem je Cami končal svoj zagovor, nakar je bil zaslišan drugi atentator Gjeloši.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 30. septembra. l. Na današnjem žrebanju srečk državne razredne loterije so bili izžrebani sledeči večji dobitki: po Din 10.000 — številke 16.159, 76.467, 12.687 in 62.611; Din 20.000 — srečka številka 7773; Din 300.000 — srečka 2048.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 30. septembra. d. Včeraj pozno na večer je dospelo semkaj 30 vagonov jugoslovanskih sliv, danes pa nadaljnjih 23 vagonov. Ta ogromni dovoz je povzročil padec cen za slive od 55 na 35. Razen tega je danes dospelo iz Jugoslavije 8 vagonov jabolk in 1 vagon grozdja; iz Madjarske 16 vagonov grozdja in 7 vagonov sliv, iz Bolgarske 1 vagon grozdja, iz Grčije 1 vagon grozdja, in iz Italije 8 vagoni grozdja, 1 vagon sliv in 5 vagonov hrusk.

Ogromen požar v Milanu

Milan, 30. septembra. AA. V tovarni Pirelli je izbruhnil ogromen požar. Ogenj je nastal v oddelku za izdelovanje podzemeljskih kablov. Požar so le z velikim naporom pogasili. Škoda znaša več milijonov lir.

Odpovedni rok za vloge pri Poštni hranilnici

Beograd, 30. septembra. AA. S sklepom ministra za promet je odrejen pri Poštni hranilnici odpovedni rok 10 dni za dvig hranilnih vlog od 25.000 do 100.000 dinarjev, poleg dosedanjih odpovednih rokov 20 dni za vloge preko 100.000 dinarjev, in 30 dni za vloge preko 500.000 dinarjev. Toda Poštna hranilnica bo mogla izplačevati hranilne vloge tudi brez ozira na odkazne roke, v kolikor bodo dovoljevale razpoložljive vsote blagajniške gotovine.

Za vzpostavitev zaupanja v naše gospodarstvo

Beograd, 30. septembra. l. Danes popoldne ob 5. se je vršila v kabinetu generalnega ravnatelja poštne hranilnice dr. Nedeljkovića konferenca glavnih beograjskih gospodarskih institucij in udruženj v svrhu organiziranja akcije, da se pomiri vznemirjenost državljanstva radi zadnjih finančnih pretresljev v Evropi in da se v narodu zopet vzbudi zaupanje v naš gospodarski položaj in mednarodni kredit. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se s pomočjo teh narodnih ustanov in družb podvzame najživahnjša akcija in pritegne k temu vse moči, da se v narodu zopet utrdi zavest sigurnosti in zaupanja.

Zaključek zasedanja Sveta DN

Zeneva, 30. septembra. AA. Svet Društva narodov se je na današnji svoji poslednji seji bavil z mandžurskim vprašanjem. Pričakujejo, da bo Svet na koncu seje pooblastil predsednika Le Rouxa, da skliče v primeru potrebe Svet Društva narodov k izrednemu zasedanju v Parizu ali Zenevi.

Za popolno sanacijo nemškega gospodarstva

Berlin, 30. septembra. n. Vse nemške gospodarske in industrijske zveze so predložile vladi manifest, v katerem pravijo, da mora vlada storiti v nasprotju z vsemi drugimi interesi vse, da se doseže popolna sanacija nemškega gospodarstva. Vlada naj ve, da ni mogoče kompromis med socializmom in kapitalizmom. Posebej pa mora vlada skrbeti, da se Nemčija otrese vsake zavisnosti od tujine. Vlada mora nemudoma reformirati vse gospodarstvo, opustiti mora izredne prisilne mere, ki niso zdrav pojav, in mora skušati, da se ubrani zlata podlaga valute.

Maniu končno odložil vodstvo nar.-kmetske stranke

Bukarešta, 30. septembra. n. Ker je dr. Maniu ponovno izjavil, da svoje ostavke na predsedniško mesto nacionalno kmetske stranke ne prekliče, so se snoči pri njem v Baraceanu sestali nacionalno - kmetski politiki. Konference sta se udeležila tudi poslanec Ginu Lesianu in bivši ministski predsednik Mironeacu, ki je nalašč zato prišel iz inozemstva.

Pariška borza se ne zapre

Pariz, 30. septembra. AA. Gospodarska in finančna agencija v Parizu poroča, da je bila pooblaščen demantirati vesti, razširjene v javnosti o tem, da bo v Parizu v kratkem zaprta borza oziroma termiinsko tržišče. V demantiju naglašja agencija, da taka eventualnost dozdaj ni prišla niti v razpravo.

Brezuspešna preiskava o atentatu na Madjarskem

Budimpešta, 30. septembra. n. Policijska direkcija še vedno preiskuje železniški atentat pri Bia Torbagyju. Preiskava pa je še vedno na mrtvi točki. Menijo, da sploh ne bo dosegla nikakršnega rezultata. Izgubili so že vsako nado, da bi aretirali atentatorje, ker so gotovo že na varnem. Skušali pa bodo na vsak način dognati identiteto atentatorjev, ki so prav gotovo komunisti, ker so v svojem pismu, ki so ga pustili na viaduktu, napovedali, da bo o njih slišal svet vsak mesec. Oblasti se sedaj boje, da ne bi atentatorji ta mesec izvršili nov atentat v kaki državi.

Finančne skrbi Turčije

Carigrad, 30. septembra. AA. V dobro poučenih krogih v Ankari izjavljajo, da je turška vlada zaradi sedanjega finančnega položaja in zaradi finančnih dogodkov na zapadu prav v skrbeh. Vlada bo skušala preprečiti, da bi se zaradi tega gospodarski položaj Turčije poslabšal.

Davi je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika republike Gazi Kemal Paše. Na seji so razpravljali o ukrepih, ki naj zaščitijo turško gospodarsko življenje pred vplivi finančne krize v drugih državah.

Nova italijanska križarka

Trst, 30. septembra. n. Davi so v tukajšnji ladjedelnici splovili v morje novo italijansko križarko »Luigic. Vojnega in mornariškega ministra sta zastopala državna podtajnika Rusco in Manaresi. Križarko so pričeli graditi 19. septembra 1930. Ladja ima 5350 ton, dolga je 160, široka pa 15-50 m. Oborožili jo bodo z 8 topovi po 152 mm.

Drobne vesti

Sofija, 30. septembra. AA. Bolgarska narodna banka je dvignila eskontno mero z 8 in pol na 9 in pol.

Pariz, 30. septembra. AA. Danes je španska pezeza notirala 228.

Bordeaux, 30. septembra. AA. Novi francoski prekoceanski parnik je danes odplul v Buenos Aires. To je njegova prva pot na visoko morje.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 30. septembra. d. Na zapadu pretežno jasno in toplejše vreme, pričakovati pa je pooblačitve. V Severnih Alpah prehodno južni vetrovi, nestanovitno lepo vreme.

Silno zboljšanje zdravniške službe na deželi

Brezplačno zdravljenje revnih — Znižanje zdravniških stroškov za manj premožne — Znižane tudi zdravstvene doklade, ker plačuje banovina zdravnike

Zopet je dosežen lep in razveseljav napredek: zdravstvena služba na deželi je znatno izboljšana, pri tem pa bo podeželsko prebivalstvo pridobilo še to, da mu bo treba plačevati manj zdravniških dokladov, ker nosi stroške za zboljšanje zdravniške službe banovina.

Kakor predpisuje zakon o zdravstvenih občinah, je banovinska uprava imenovala banovinske zdravnike za posamezne zdravstvene občine. Nove zdravniške združenja zdravstvenih občin plačuje banovina iz svojega proračuna. Prav tako pa plačuje banovina tudi vse materialne stroške za zdravljenje revnega prebivalstva. Dosedaj so morale plačevati vse te izdatke zdravstvena okrožja in se je v ta namen pobirala posebna zdravstvena doklada. Z novo preureditvijo zdravniške službe na deželi pa je postala ta doklada nepotrebna in je zato odpravljena.

Pa še v drugem pogledu bo podeželsko prebivalstvo z novo ureditvijo zdravstvene službe znatno razbremenjeno. Na temelju zakona o zdravstvenih občinah je namreč izdal gospod

ban posebno uredbo o zdravniški tarifi zdravnikov samostojnih in združenih zdravstvenih občin Dravske banovine. Po tej naredbi so banovinski zdravniki obvezani, da brezplačno zdravijo siromašno prebivalstvo, manj premožno, ki ne plačuje nad 1000 Din neposrednega davka, pa po nižnji zdravniški tarifi. Ta tarifa je znatno nižja od običajne. Na ta način je zdravniška služba na deželi docela organizirana in redna zdravniška pomoč dostopna tudi najbolj revnemu prebivalstvu. Upati je zato, da se bo ljudsko zdravje na deželi znatno zboljšalo, to tembolj, ker bodo banovinski zdravniki pomagali tudi pri asanaciji vasi in pri vseh higijskih akcijah za dvig higijene. Prav tako bodo tudi banovinski zdravniki skrbeli za širjenje zdravstvene prosvete.

Vsled ureditve zdravstvene službe je prenehala institucija okrožnih zdravnikov.

Prepričani smo, da bo vse podeželsko prebivalstvo z iskrenim veseljem in hvaležnostjo sprejelo novo preureditev zdravstvene službe.

Najvažnejše komunalne potrebe Trebnjega

Elektrika -- Vodovod -- železnica Trebnje—Št. Janž—Sevnica

Med bivanjem ministrskega predsednika gosp. Petra Živkovića v Ljubljani je med mnogimi drugimi občinami tudi občina Trebnje po svojih predstavnikih, županu g. Josipu Zupančiču in odborniku g. Viljemu Tomcu, vložila g. predsedniku pismeno prošnjo o najnujnejših potrebah našega kraja. Vloga je bila tako tehtna in utemeljena, da smo pričakovali, da se bodo odločilni činitelji za skupne potrebe našega kraja zavzeli. Nismo se motili. Želje našega kraja so našle polno razumevanja in te dni je županstvo prejelo od predsedništva vlade po banki upravi nalog, da sestavi k posameznim vlogi našim potrebam določne predloge za navedbo načina in višine podpore, ki jo občina želi.

Trebnje in okolica morejo nuditi kot letovišče v bodoče tujem in izletnikom one udobnosti, ki jih vsako letovišče zahteva, le pod naslednjimi pogoji:

Važno vprašanje, ki ga vsak letoviščarski kraj zahteva, je vprašanje elektrifikacije. Pa ne samo kraj kot letovišče, nego tudi napredno gospodarstvo ne more več pogrešati električne energije! V tem pogledu vlada pri nas na Dolenjskem veliko pomanjkanje. Občina naj bi sedaj ob tej priliki poudarila in položila vso važnost na rešitev tega tako perečega vprašanja in naj bi sklicala potrebno anketo strokovnjakov, ki bi o tem izjavili svoje mnenje. Zadeva je danes tem aktualnejša, ker ministrstvo zahteva konkreten predlog in način ter višino prispevka za elektrifikacijo. Sedaj je čas, da ne zamudimo prilike, ki se nam nudi! Ako hočemo iz kraja napraviti gospodarsko napredno pokrajino, ji moramo ustvariti tudi vse pogoje za napredek. In eden najvažnejših teh je brezdvomno elektrifikacija naše ožje Dolenjske.

Pereče vprašanje je tudi preskrba kraja z dobro pitno vodo. V naši občini, posebno pa v Trebnjem, je ob suhi hudo pomanjkanje vode. Ljudje si v veliki večini pomagajo s kapniki, kar pa je nezdružljivo. Saj vemo, da ti kapniki niso niti higijenični niti ne dajejo dovolj vode za živino, kaj šele za prehrano ljudstva. Tako se večkrat dogodi, da cela vas ostane ob suhi brez vode in da ljudstvo izgublja čas z dovažanjem vode iz drugih oddaljenih krajev. Občina Trebnje ima v namenu graditi javen vodnjak na kapnico. Ali bi ne bilo umestno sedaj graditev preložiti in počakati, da ministrstvo odloči o potrebnem vodovodu, ki je druga nujna zahteva vsega našega okraja. Saj bi bil ta vodnjak, ki bi stal velike svote, potem ko dobimo vodovod, nepotreben.

Važno vprašanje, ki naj bi ga občina poudarila, je tudi že končno graditev železnice Trebnje—Št. Janž—Sevnica. Dolžnost občine je da-

nes, da v svojih konkretnih predlogih na ministrstvo poudari tudi to in da poudari gospodarsko nujnost in vse razloge, ki so važni, da se z gradnjo podaljška te vicalne proge takoj prične. Naj ne ostane več samo pri obljubah in naj bi odločujoči zastavili ves svoj vpliv, da se uresniči tudi ta delni dolenjski železniški program, posebno sedaj, ko je graditev zagotovljena, kredit odobren in vse priprave dovršene. Kadar bo ta proga dograjena, bo naša ožja Dolenjska zvezana med seboj in bo naše gospodarstvo in tujski promet dobilo ono pridobitveno panogo, ki nudi vse možnosti zdravega gospodarskega življenja in uspešnega gospodarskega napredka. Pereče vprašanje je za vsak letoviščarski kraj, tako tudi za Trebnje, je vprašanje javnega kopališča. Letos smo imeli najlepšo priliko, da smo videli, da sedanje kopališče ne ustreza današnjim razmeram. Tujci so bili nezadovoljni. Zato naj bi se takoj osnoval tujsko prometni odbor, ki naj bi izdelal potrebne načrte sporazumno z občino, ki naj bi zainteresirala, sedaj ko se ji nudi ugodna prilika, ministrstvo, katero naj bi zaprosila za primeren prispevek. Z lastnimi sredstvi, s pomočjo občine in s prispevkom države bi tudi ta del programa za razvite tujskega prometa uresničili in bi se Trebnje šele tedaj smelo imenovati res letovišče in okraj sam bi bil pa po vsem tem gospodarsko v vseh ozirih dvignjen na ono stopnjo, da bi uspešno tekmoval z drugimi bolj naprednimi pokrajinami Dolenjske.

Vemo, da je občina Trebnje prezadolžena, da bi mogla vse navedeno izvesti v lastnem delokrogu z lastnimi financami. Zato naj bi danes po razpisu ministrstva, ki se je odločilo občini Trebnje primerno pomagati, polagala na ta vprašanja vso važnost, poudarila njih veliki gospodarski pomen. Tujsko prometni odbor naj bi občini predložil obširno spomenico, občina naj bi to pa predložila ministrstvu. Prepričani smo, da bo ministrstvo in kr. banska uprava storilo vse, da nam omogoči vsaj delno zboljšanje.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustah, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijaci preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

šanje današnjih razmer in pričakujemo, da bo konkreten predlog stavljen od strani občine čimprej. Šele tedaj bo naša občina res gospodarsko dvignjena in Trebnje samo pa res in udobno — letovišče!

Člansko zborovanje Narodne strokovne zveze v Trbovljah

Trbovlje, 30. septembra.

Včeraj ob 16. uri se je vršil v društvenih prostorih v gostilni Božič članski sestanek Narodne strokovne zveze, na katerem je poročal njen predsednik g. Koren o prizadevanju vodstva, da se z zadnjo redukcijo mezd in porastom cen življenjskih potrebščin skrajno poslabšan položaj delavstva popravi. Zlasti se je gojalo, da je bilo posameznim delavcem v rudniškem konzumu ustavljeno kreditiranje blaga, s čimer se je spravilo družine prizadetih rudarjev v obup, ker nimajo živeža. Govornik je nadalje poročal, da je izvršilo vodstvo nekaj uspešnih intervencij v korist rudarjev. V bodoče naj zapravljajo, da jih vodstvo organizacije po možnosti že v lastnem delokrogu reši, če pa to ni mogoče, se bo pa za stvar iznesla pred merodajne činitelje ter zaprosilo za odpravo.

Zatem se je sklenilo, da priredi Narodno strokovna zveza tekom prihodnjih tednov niz kolonjskih sestankov, ki bodo imeli namen vzbuditi med delavstvom zanimanje za narodno strokovni delavski pokret ter delavstvo seznaniti z njenimi smernicami, ideologijo in bodočimi, že zasnovanimi akcijami, ki jih bo vodstvo podvzelo za interese trpečega delavstva. Tako se bodo vršili sestanki v soboto 3. oktobra ob 15. uri v koloniji Dobrna v kantini, ob 17. uri pa pri Sušniku za kolonijo Sušnik. V ponedeljek 5. oktobra pa se vršita enaka sestanka ob 15. uri v gostilni Šener za kolonijo Terezija in Posetje ter dnevi knop Agnes, ob 17. uri pa v gostilni Božič za kolonije Polaj in Njiva.

Končno je bilo sklenjeno, da se članstvo organizacije bližajočih se volitev za narodne poslance polnočestitveno udeleži, nakar je bil zaključen sestanek.

Zborovanje učiteljskega društva za srez Konjice

Konjice, 28. septembra.

V soboto 26. t. m. se je vršilo zborovanje učiteljskega društva za srez Konjice v Konjicah. Namen tega zborovanja je bila likvidacija dosedanjega društva in prehod na nova društvena pravila ter volitev novega odbora. Ob navzočnosti 52 članov je predsednik tov. g. H. Schell pozdravil navzoče tovariše in tovarišice ter izrekel sožalje tov. Podgorškovi, kateri je v minulih počitnicah umrla mati. Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja v Ločah, nakar so se obširno pogovorili sledeči dopisi: Na vsakih 100 članov društva spada 1 delegat za skupščino. Preobrazba oz. sprejetje novih skupnih društvenih pravil. Društveni prispevek za lavojevo vejico kralju Petru. Novi naziv društva, ki bo odsej nosilo ime »Sresko učiteljsko društvo konjiškega srezca. Prošnje za zaščito glede namestitve. Poštinsko prostost imajo samo društva pri dopisovanju s sekcijo v Ljubljani in sekcija s centralo v Beogradu. Trgovska zbornica je poslala dopis glede nakupa šolskih potrebščin po trgovinah, ki jih priporoča učiteljsvo. Daljša debata se je razvila pri dopisu glede stanarin. Novo izišli zakon glede stanarin stopi v veljavo s 1. oktobrom, dočim se odteguje učiteljsstvu stanarina že od sprejetja novega uradnega zakona. Blagajnica je poročala o denarnem prometu v tekočem letu in je izkazala, da je društvo vse svoje obveznosti točno poravnalo ter poseduje danes 6647:20 Din gotovine. Tov. predsednik se je prav posebno zahvalil blagajnici gđ. Davidovi ter pripomnil, da je glede točnosti tudi na glavni skupščini v Ljubljani slišal pohvalo glede blagajniškega poslovanja.

Nato je tov. predsednik obširno poročal o poteku skupščine v Ljubljani ter da je izjavil sedanji predsednik JUU g. Račić, da so vsi odtegljaji, ki jih je plačevalo učiteljsvo svoječasno kot prispevek za nabavljano zadrugo,

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

naloženi ter jih nameravajo uporabiti za graditev internatov za gojence učiteljskega naraščanja. Mladinska matica je izkazala prav ugodno bilanco. Ima preko 20.000 Din čistega dobička. Nadalje poroča, da je bil predlog za desetdnevno izdajo Učiteljskega tovariša odklonjen. Celjsko učiteljsko društvo je bilo zopet sprejeto v JUU. Likvidacija dosedanjega društva je bila soglasno sprejeta. Ustanovi se novo sresko društvo v smislu pravil JUU. Po formalnem sklepu preide imovina na novo društvo.

Nato so sledile volitve novega odbora, in sicer so bili izvoljeni za predsednika upravnega odbora g. Schell Hinko, podpreds. Keržič Janko, tajnik Sekirnik Maks, blagajnica David Ruža, odborniki: Berglez Franc, Pavlič Ivo, Unverdorben Josip; namestniki: Solar Franc, Režabek Marijana in Mravljak Karol. V nadzorstveni odbor so bili izvoljeni predsednica Mravljak Amalija, podpreds. Friedel Franc, odbornik Podlogar Rudolf, namestnika Dobnik Leon in Časl Janko.

Sprejet je bil sklep, da se vrši prihodnje zborovanje, ako bo vreme dopuščalo, na Prihovi. In sicer kot hospitacija v delovnem razredu g. Kontlerjeve.

Eno uro po upokojitvi umrl

Zagorje, 30. septembra.

V ponedeljek popoldne so upokojili že dalje časa bolnega I. Ranzingerja, ki je bil za poslen na rudniški dovalniški progi kot kurjač na lokomotivi. Pokojnine uživati pa mu ni bilo usojeno, ker je nekako eno uro po upokojitvi umrl. Mladi mož je bolehal že dalje časa na sušici, ki ji je sedaj podlegel. Zapušča mlado vdovo in mater. Vdova je uslužbena v litjskem delavskem konzumu. Nad leto dnj je pokojnika skrbno negovala, toda kljub ženini negi in pažnji je zavrtna bolezen zahtevala svojo žrtv. N. p. v m. l. Zalujočim sožalje!

Zločin nad 14-letno deklico

Murska Sobota, 29. septembra.

Neka 14-letna deklica iz Tešamovec je pred par dnevi nabirala na polju fižol. V bližini pa je 18-letni fant F. J. kopal krompir. Ko fant opazi deklico, ki je bila sama, se ji približa ter ji hoče storiti silo. Deklica je začela kričati, dokler ji ni hudobnež zamašil usta. Ljudje, ki so slišali kričanje, so kmalu pritekli na pomoč, toda bilo je že prepozno. Zločinec je že zadostil svoji pohoti. Orožniki so ga kmalu prijeli in prejel bo za gnusno dejanje zaslužno ostro kazen.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

XIX.

Ko se je poslovil od Nataše, je bilo še zgodaj. Šel je peš do hotela. Pogovor z Natašo je podkrepil njegov sklep, da čimprej prekine odnose z Arijano. Ponavljajočemu na glas misli, ki so ga neprestano naskakovale, je bilo jasno, da mora čimprej zaključiti stvar. Še enkrat je dal duška vsej svoji jezi na Arijano. Kako bi mogel še dalje prenašati življenje s takim zlobnim in ciničnim dekletom? Z dekletom, ki mu je bilo v veselje, če ga je mučilo in mu dalo čutiti njegovo ničevost. Končno je bil on samo eden med mnogimi! In kakšna umetnica je bila v svoji zaničevanja vredni stroki, pretkana, kruta umetnica, dovršena mojstrica v izpuščanju svojih strupenih pušic! Slikal si je Arijano v najbolj črni barvah in se prepričeval o njeni pokvarjenosti, da je nazadnje čutil do nje brezmejen stud.

Tak je prišel domov. Stanovanje je bilo razsvetljeno, toda v vseh treh sobah ni bilo nikogar. Našel je Arijano v kopalnici in obstal docela presenečen, zakaj pogled nanjo je bil v silnem nasprotju s sliko, ki si jo je pravkar o njej predstavljal. Imela je na sebi ohlapno, do kolen segajoče krilce, kakor ga nosijo šolski otroci, lasje pa so ji padali po prsih. Videti je bila kakor štirinajstletna visokozrasla pred-

časno dozorela deklica živahnih oči in usten, ki znajo poljubovati.

Vrgla se mu je okrog vratu in obvisela na njem kakor majhen otrok.

»Kako pozno prihajaš! Glej, razvila sem fotografije, ki sva jih zadnjič posnela. Ti si lep kakor kakšen bog, pravi pravcati veliki knez, da malo takih. Jaz sem grda kakor vedno in strašno nerodna! Samo ena slika, tista na divanu, se je deloma posrečila.«

Podala mu je ploščo, na kateri je bila upodobljena v položaju Goyeve Maje: v lahki, svileni pižami, zleknjena na divanu, z odprtim jopičem in razgaljenih, okroglih prsi, ki so bile čudovito izoblikovane, vidne.

Konstantin se je ves zmeden naslonil na vrata, tako hudo ga je zadelo nasprotje med Arijano njegovih misli, spremljajočo ga na potu v hotel, in tem veselim otrokom, ki se mu je obesil okrog vratu.

Najprej si je ogledal ploščo, nato deklico in rekel dobrovoljno:

»Kot šolska učenka si mi bolj všeč kakor na tej sliki. Videti si sicer malo prida, vendar pa ima človek vtisk, da bi te z brezovim oljem podprti nauki morda še poboljšali.«

»Poskusi, le poskusi!« je vzkliknila in zbežala.

»Nihče se ni še drznil dotakniti me.«

Stekla je v salon. On je šel za njo.

»Veš, da nisem še jedel. Za smrt sem lačen. Naroči večerjo, nato mi boš pripovedovala iz svoje šolske dobe.«

Ko sta povečerjala, je začela kmalu pripovedovati spomine iz svoje šolske dobe.

»Imeli smo duhovna, ki nas je učil veronauka. Bil je ljubezniv človek med štiridesetimi in petdesetimi leti, z velikim gobastim nosom in dolgo brado ter plavih, veselih oči. Vse smo ga rade imele in on nas tudi. Jaz sem ga rada spravljal v zadrego s kočljivimi vprašanji. Tedaj mi je bilo štirinajst let in sem povzročila veliko pohujšanje, ko nam je pripovedoval o Adamu in Evi. Rekla sem mu: »Očka, razložite mi, prosim vas, neko reč, ki je ne razumem. — V začetku sveta sta bila samo Adam in Eva in nobenih drugih ljudi, kaj ne?« »Seveda, dragi otrok, tako je.« »Njuna sinova sta bila Kaj in Abel, to vem. Kako pa so imeli ti štirji otroke med seboj? Ali so se smeli v tistih časih sinovi poročiti z materjo? Kakor za faraonov hčerke z očetom?« — Ves razred v smeh, očka sam se je moral smejeti, ne da bi mi odgovoril. Le nadzirateljica se ni smejala, šla je po ravnateljico. Napravila sem tako nedolžen obraz, da me niso mogli kaznovati, toda od tedaj nam je bilo prepovedano stavljanje vprašanj o svetem pismu. »Čudeži so pač čudeži,« je rekla ravnateljica resnega obličja, »in se ne dajo razložiti.« Dobri očka mi ni zameril in bila sva dobra prijatelja. Včasih me je čakal na hodniku in me pobožal po licu ali me prijel za roko. Včasih sem koketirala z njim in ga koprneče pogledovala. Ko smo se nekoč pripravljali na naš ples, sem ga zopet srečala. »No, Kuznjecova, nocoj boste plesali?« »Pridite še vi, očka, otvorila bom z vami ples.« — »Ne smem, otrok,« je vzdihnil, »mi ne obiskujemo plesov.« — »Torej ne znate plesati.

Jz Dravske banovine

d Ban Dravske banovine dr. Drago Marušič bo v petek 2. t. m. službeno odsoten in radi tega ne bo sprejemal strank.

d Uduženje rezervnih oficirjev in bojnikov, pododbor Ljubljana, naproša vse rezervne oficirje, zavode, trdke in občinstvo, da se poslužujejo pri frankiranju svojih dopisov jubilarnih znamk, katerih prebitek je namenjen za ureditev groba in spomenika naših padlih borcev v Parizu. Znamke od 50 par se prodajajo po 1 dinar, od 1 dinarja po 2 dinarja in od 3 dinarjev po 4 dinarje. Kupujte te znamke iz pijetele do junakov, ki so padli za svobodo nas vseh!

d Kongres Jugoslovenskega ženskega saveza, ki je bil napovedan za oktober v Novem sadu, se je prelozil na prihodnje leto. Društva, ki še niso poslala letošnje članarine, se pozivajo, da čimprej izpolnijo svojo dolžnost. Vse informacije, ki se tičejo Jugoslovenskega ženskega saveza in naših ženskih društev, se dobe odslej v pisarni saveza v Šelenburgovi ulici št. 7/II, kjer je tajnica na razpolago članicam vsak četrtek od 10. do 12.

d Glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega združenja bo 11. oktobra v Skoplju kot 55. društvena skupščina, oziroma 10. letna skupščina, odkar je Uduženje vsedrjavna organizacija. Člani naj se vsi udeležijo tega jubilarnega zborovanja. Udeleženci, državni uradniki bodo plačali samo četrtino, drugi pa polovično vozno ceno na železnici.

d Opozoritev udeležnikom pravnškega kongresa v Skoplju, Razpis glede znižane vožnje v Skoplje je spremenjen v toliko, da naj kupijo udeležniki kongresa na odhodni postaji le četrtinsko karto. V Skoplju si morajo dati potrditi svoje legitimacije pri tamkajšnjem odboru, za povratek si pa kupijo zopet četrtinsko karto. S to se morejo vrniti tudi po drugem potu kakor pa po onem, ki so ga uporabili za potovanje v Skoplje. Odhod iz Ljubljane je kakor že javljeno, v petek dne 2. oktobra z dopoldanskim brzovlakom. — Odbor društva »Pravnika«.

d Vpisovanje v tečaje za ritmično gimnastiko in ples telesno-kulturnega društva Atena se vrši v soboto 3. t. m. od pol 18. do en četrta na 20. v beli dvorani Uniona, kjer se dobe vsa pojasnila. Sprejemajo se prijave za ritmično za otroški tečaj, za naraščaj in odrasle; za plesne tečaje za deklice, za moderne plesne začetnike in družabni ples. 2202

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 767,7, termometer 5,4, relativna vlaga 92%, tiho, megla, dež (11 mm), v Mariboru je kazal barometer 765,8, termometer 5,1, relativna vlaga 88%, tiho. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 15,4, (45), v Mariboru 13,1 (4), Mostaru 12,3, Zagrebu 15,6 (5), Beogradu 9,9 (6,8), Sarajevu 7,5 (3,7), Skoplju 12,3 (7,8), Kumboru 17,2 (9,4), Splitu 16,7 (8), Rabu 16,4 (8,2). V oklepajih označena je najnižja temperatura.

Gramofonske plošče po 3 Din
izposojuje „SLAGER“, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov, Ljubljana. Vesova ulica 2. 1501

Ljubljana

Četrtek, 1. oktobra 1931: Remigij. Pravoslavni 18. septembra: Evmenije.
Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

■ Ženski Pokret opozarja svoje članice na sestanek, ki bo drevi ob 20 v Šelenburgovi ulici št. 7/II. ob 20. uri.

■ Prvi simfončni koncert letošnje sezone bo v petek 9. oktobra v Unionski dvorani. Koncert dirigira L. M. Škerjanc, priredi ga pa Uprava narodnega gledališča s svojim opernim orkestrom. Pri koncertu sodelujejo: pianist Noč, orkestralno društvo Glasbene Matice in orkester drž. konservatorija v Ljubljani.

■ Mladi slovenski violinist Karlo Rupel bo koncertiral prvič v letošnji sezoni v ponedeljek 5. oktobra v Unionski dvorani. Violinist Rupel je izšel iz izvrstne Slaisove šole na našem drž. konservatoriju, kjer je diplomiral koncem školskega leta 1927-28. Za tem je bil eno leto v šoli svetovnoznane violinistke pedagogice prof. Ševčičke v Pisku na Češkoslovaškem in bil eden njegovih najboljših in tudi najljubših gencev. Iz Piska je odšel v Pariz, kjer je bival dve polni sezoni, se še nadalje izobraževal in študiral pri najznamenitejših mojstrih svoje koncertne programe. Sadeve svojega večletnega intenzivnega študija in igranja nam bo pokazal na koncertu v ponedeljek v Unionski dvorani. Sedeže dobite v Matični knjigarni.

■ Kontrola nad mesarji. Policija je včeraj uvedla stalno kontrolo nad mesarji, da se prepreči, če se mesarji drže predpisanih maksimalnih cen. Kontrola je imela že včeraj ta uspeh, da je bilo ovađenih 10 mesarjev, ki se niso držali predpisanih cen.

■ Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« ima drevi ob pol 20. uri generalno vajo oratorija »Samsona«. Udeležba vseh pevk, pevcev in godbenikov obvezna! Prosimo vse za točnost.

■ Komorni in glasbeni večer Nar. železničarskega glasbenega društva Sloga, napovedan za ponedeljek 5. oktobra ob 20. uri, odpade radi Ruplovega violinistkega koncerta v Unionu. Komorni večer Sloga se preloži na ponedeljek 12. oktobra t. l. ob isti uri.

■ IV. delavski prosvetni večer »Svobode« in »Zarje« bo v sredo 7. oktobra t. l. Na sporedu je koncert »Zarje«, solo na vijolino in klavir, sopran, alt in bas solo, ter predavanje s skopičnimi slikami o letošnji delavski olimpijadi na Dunaju. Pokazalo se bo nad 200 izvršnih krasnih slik.

■ Podružnica pekovskih pomočnikov v Ljubljani bo priredila v soboto 3. oktobra t. l. svojo 10. vinski trgatav. Začetek ob 8. uri. Vstopnina prostovoljna. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim pekovskim pomočnikom. — Odbor.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

■ Otvoritev nove prodajalne suhomesnatih izdelkov. Tovarna suhomesnatih izdelkov K. Rabus in sin je otvorila na Mestnem trgu 3 (poleg magistrata) novo urejeno in higijenično opremljeno trgovino suhomesnate robe, kakor tudi svežega blaga. Cene zelo nizke in solidni prvovrstni izdelki. Za obilen obisk se priporoča Viktor Murn. 2197

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Anglesko blago v zalogi. — 1498

■ Iz bolnišnice. Zevnik Milan, 8-letni sinček služitelja pri poštni direkciji, si je včeraj doma, ko so se otroci med seboj igrali, zlomil desno roko. — Kovačević Božo, delavec na Dolenjski cesti, si je danes dopoldne zabodel precej dolg in rjav žebelj do polovice v levo novo. Prepeljan je bil v bolnišnico, ter je njegovo stanje povoljno. — Včeraj dopoldne se je 21-letna služkinja v ljudski kuhinji v Streljski ulici polila z vreli m krompom ter je dobila po nogah precej hude opekline. Prepeljana je bila v bolnišnico. — V tovarni Zorn v Sp. Šiški se je pripetila včeraj težja nesreča. 17-letni Ivanki Golob je stroj, na katerem je delala, odrezal srednec na levi roki. Ponosrečeno so odpravili v bolnišnico, kjer so ji ustavili kri.

■ Prava deželna nadloga so že postali po naših mestih nekateri neprevidni kolesarji. Tako se nekateri kar ne morejo otresti lahkomišljene razvade, da zavijejo iz veže naravnost na ulico. Celo v najbolj prometnih ulicah še to dogaja, kakor nam je neki naš prijatelj ogorčeno pripovedoval. Toliko da ni včeraj vsled te vse obzodbe vredne razvade povozil včeraj neki kolesar v Wolfovi ulici neko gospodično, nakar se je seveda še pravi neumno smejal, da je dokazal svojo popolno nerodnost. Čudimo se tem kolesarjem, da že iz lastne varnosti ne opuste te razvade. Če bi n. pr. v istem hipu privozil v Wolfovo ulico avtomobil, bi moral povoziti kolesarja in naj bi sedel za volanom tudi najizvrstnejši sofer. Da se takšne in slične razvade odpravijo, bi pač najboljšje bilo, da se zopet uvedejo številke. Saj ne bi zaradi neprevidnih in lahkomišljenih kolesarjev trpeli oni, ki znajo voziti.

■ Poškodba javne svetilke. Hlapec Franc Z. je na vogalu mostu preko Gradaščice z enovprežnim tovornim vozom tako neprevidno vozil, da je zadel v cestno svetilko, jo razbil in napravil mestni občini 100 Din škode.

■ Pes ga je ugriznil. Dijak I. državne realne gimnazije Franc Brate je prijavil policiji, da ga je ugriznil pes, last nekakega krojaškega mojstra, na travniku na Mirju v levo stegno, tako da mu je povzročil krvavečo rano in mu tudi raztrgal 130 Din vredne hlače.

Jz drugih banovin

Drugi kongres delavskih sindikatov v Zagrebu

Svečana otvoritev v Sokolskem domu — Ministrstvo za socialno politiko bo podpiralo težnje delavcev

V nedeljo 27. in v ponedeljek 28. t. m. se je vršil v Zagrebu II. kongres Ujedinjenih delavskih sindikatov Jugoslavije. Velika dvorana zagrebskega Sokola je bila vsa v jugoslovanskih državnih trobojnicah, kajti na kongres so dospeli tudi delavski delegati iz številnih tujih držav. Pripisana je bila tudi široka javnost, da sliši govore predstavnikov takozvane Amsterdamske internacionale, raznih sindikalnih internacional in drugih delavskih strokovnih organizacij. Tako je imel ta kongres pravzaprav značaj javnega shoda, ki ga je otvoril predsednik Ujedinjenega Radniškega Saveza (URS) g. Blagoje Bračinac. Poleg izvršnega odbora URS-a so bili navzoči še gg. Jouxhaux, predsednik francoskih sindikatov in Amsterdamske sindikalne internacionale, Tarnov v imenu internacionale lesnih delavcev, Nathans v imenu internacionale železničarjev in transporthni delavcev, Johansen v imenu švedske državne sindikalne internacionale, Prašek imenom češke sindikalne internacionale iz Prage in Gail za madžarske sindikalne internacionale.

Najbolj zanimiv je bil brez dvoma govor Francoza g. Jouxhaux, predsednika internacionale, katerega govor je bil francoščine prevajal dr. Živko Topalović. Jouxhaux, katerega je poslala na ta kongres Glavna Sindikalna centrala, je izrazil svoje veselje, da lahko sodeluje v važnem delu jugoslovanskega proletariata. Govoril je o gospodarski krizi, ki je silno ostra. Govoril je o mednarodnih ustanovah v Društvu narodov ter dejal, da je za delavstvo največje koristi, če se čvrsto organizira.

Naslednji govornik Nemec g. Tarnov je govoril o silni brezposelnosti v Nemčiji, kajti tam je okrog 5 milijonov delavcev brez dela. Nato je govoril delegat Nathans o silni organizirani sili železničarjev, Johansen pa je naglašal, da je v Švedski 95% vsega delavstva strokovno organizirani, ki imajo 29 dnevnikov, kateri zagovarjajo v javnosti delavske interese. Gail pri nase pozdrave madžarskega delavstva, nakar se oglasi k besedi češkoslovaški delegat g. Pra-

■ Še dve tatvini. Hlapcu Antonu Kopaču, stanujočemu na Gasilski cesti 7 je bila ukradena nikelnasta ura, vredna 125 Din, in sicer iz zunanjega suknjaka, ki ga je obesil na stol v restavraciji na gorenskem kolodvoru, kjer je kegljal. — Delavcu Jakobu Zupanu je bila ukradena iz nezaklenjene spalne sobe šatulja s 300 Din gotovine. Zupan je oškodovan za 460 Din.

■ V kopalšču okradena. V prvi kopeli v kopalšču Okrožnega urada na Miklošičevi cesti je bila ukradena Angeli Krabusovi rjava usnjata ročna torbica s 30 Din, 2 mali usnjati denarniki, ogledalce, glavnik, mala manikira, doza za puder in 1 ključ.

■ Tudi vodomer krajejo. Na novi stavbi dr. Steske v Ilirski ulici je bil ukraden vodomer, vreden 600 Din. Vodomer je bil last Angela Battelina.

■ Nevarno poznanstvo. Zasebnica Josipina Šulc, stanujoča v mestni baraki pri klavnic, je prijavila policiji, da jo je neki znanec radi neke malenkosti udaril z železnim loncem po glavi in vgriznil v kazalec desne roke. Radi poškodb je morala iskati zdravniške pomoči v splošni bolnici, kjer so ji rano obvezali in jo izpustili.

Maribor

m Seja Sokola. Danes ob 20. uri bo v društveni sobi seja odbora Sokola matice.

m Poziv Sokolom. Sokolska društva pozivajo vse svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo danes ob 13-45 sprejema češkoslovaških dobrovoljcev na glavnem kolodvoru.

m Poslovanje bančnih zavodov. Blagajne bančnih zavodov v Mariboru poslujejo odslej od 8. do 13. ure.

m Duhovne vaje v proslavo Marije. V proslavo Marijinega jubileja 1500 letnice obnega cerkvenega zbora v Efezu leta 431 bo v mestni in stolni cerkvi v Mariboru od 5. oktobra zvečer do 9. oktobra zjutraj ravnatelj dr. France Volčič iz salezijanske družbe vodil duhovne vaje za vse mariborske ženske. Ob teh dneh bo ob 17. uri zvečer nagovor, ki mu bodo sledile liturgije in blagoslov, zjutraj pa govor ob 5-30 ter maša.

m Cercle français. Francoski krožek v Mariboru je otvoril 1. oktobra zopet sledeče francoske tečaje: Otroški vrtec za otroke od petega do desetega leta ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 16. ure v Cankarjevi ulici št. 5; tri stopnjuječe se tečaje za odrasle ob torkih in petkih od 18. do 19. ure v realni gimnaziji; konverzacijske sestanke ob petkih od 18 do 19. in pol v društveni čitalnici, Grajski ul. 5; posebne kurze v manjših skupinah po dogovoru. Prijave se sprejemajo v posameznih kurzi ob zgoraj označenih dneh in urah od 1. do 15. oktobra, vsa potrebna pojasnila o kurzih in krožku vobče pa se dobijo ob sredah od 17. do 19. ure v društveni čitalnici. Šolnina za posamezne kurze je 40 Din mesečno, za dva ali več otrok pa po 30 Din. Otroški vrtec se posebno priporoča za otroke, ki bodo pozneje vstopili v srednjo šolo, ker se v otroškem vrtcu igraje nauče francoščine, kar jim bo pozneje zelo olajšalo učenje tega jezika. V kurzih za odrasle se predela v treh letnikih snov nižjih razredov srednje šole; tu je dana prilika staršem in drugim sorodnikom otrok, ki posejajo srednjo šolo, da se nauče toliko francoščine, da lahko nadzorujejo delo svojih otrok in, če treba, tudi malo pomagajo. Vobče pa naj vsi ti tečaji kolikor mogoče širijo poznavanje lepega jezika prijateljskega naroda.

m Zahvala. Za svojo šestdesetletnico sem prejel od vseh strani toliko čestitk, da mi je popolnoma nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zato se vsem, ki so se me spomnili, tem potom najiskrenejše zahvaljujem. — Ivan Kejžar.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek 2. oktobra točno ob 20-15 je otvoritev nove sezone, in sicer s predavanjem našega »Amerikane«, akademskega slikarja Božidarja Jakaca iz Novoga mesta. Hrepenenje po tujini ga je odvedlo v daljno Ameriko in mnoge mesece je bival v deželi dolarjev in industrije ter pretoval tam sever in jug, vzhod in zapad. Prinesel je s seboj bogato umetniško žetev, ki jo ravnokar razstavlja v Ljubljani. Nam bo govoril v petek o vsem tem, kar je videl in slišal na podlagi mnogobrojne projekcijskega materiala. V petek 9. oktobra pa nastopi naš drugi »Amerikane«, sloveči pevec Svet. Banovec, in sicer prvič v Mariboru. Pel bo slovenske in ameriške pesmi ter operne arije.

m Naša letošnja koncertna sezona se odpre v soboto 3. oktobra z velikim Händelovim oratorijem »Samson«, ki ga priredi naše priznane Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane v unionski dvorani s svojim močnim mešanim zborom, ojačenim orkestrom (140 sodelujočih) in s sodelovanjem naših najboljših solistov- umetnikov, t. j. operne in koncertne pevke ge. Lovsetove, ge. Škerlj-Medvedove, gg. opernih in koncertnih pevcev Gostiča in Rusa. Händelov oratorij Samson je pretresljivo lepa klasična glasba tega skladatelja, ki uglasbuje veliko svetopisemsko tragedijo »Samsona« tako čudovito preprosto in obenem jasno, da jo mora sleherni uživati s polnim razumevanjem. Opozorjamo že danes na to veliko in mojstrsko delo, ki je doživelo doslej še vedno in povsod vseobče priznanje. Nihče naj ne zamudi te redke prilike, posetiti ta koncert. Nabavite si vstopnice že v predprodaji! Dobilo se v trgovinah Brišnik in Höfer. Istotam tudi spored.

m Nastop atletikov. Nastop težkih atletikov SSK Maratona v Zadrugi gospodarski banki je odgođen na soboto 17. oktobra.

m Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje? Samo pri trdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9. 1492

m Kuharski tečaj. Kuharski tečaj na zavodu »Vesna«, ki se bo pričel v ponedeljek 5. t. m., se bo na splošno željo vršil zvečer. Trajal bo dva meseca.

m Angleški tečaj. Vpisovanje v I. in II. tečaj angleškega krožka bo danes v četrtek na realni gimnaziji priličje levo od 18-30 do 19-30, v konverzacijski tečaj pa jutri v petek ob 18. uri v »Vesni«.

m Kinematografi. Grajski kino predvaja opere »Zena za eno noč«, kino Union pa predvaja od danes dalje nemško veseloigro »Dunajska cvetličarka«.

m S sejma za živino. Na sejmu za živino v tork je bilo 7 konj, 9 bikov, 65 volov, 231 krav in 4 teleta, skupaj 316 glav. Prodajali so se: debeli volji kilogram žive teže 4-25 do 6-75 Din, poldebili 3-50 do 5-50 Din, plemenski 2-75 do 4 Din, klavni biki 3 do 4-50 Din, debele klavne krave 2-75 do 3-75 Din, plemenske 2-75 do 3 Din, za klobase 1-50 do 2-50 Din, mlada živina 3-50 do 6 Din. Prodanih je bilo 219 živali, od teh 24 za izvoz v Italijo.

m Podražitev slanine. Slanina, ki se je prodajala doslej po 13 Din kg, se je tni podražila in se prodaja po 14 do 15 Din kg.

m Trg v sredo. Na včerajšnjem malem trgu je bilo 10 voz sadja, 5 olave, 4 sena, 13 krompirja; 48 kokoši, 321 piščanec, 23 gosi, 36 rac, 28 puranov, 18 kuncev; 27 mesarjev, 4 prekaljevalci, 3 vamparji; 3 vozi zelja, 7 čebule, 3 sodarskih izdelkov, 2 kosaških in 2 lončarskih. Seno je stalo 80 do 85 Din q, olava 75 do 80 Din q; slive 3 do 5 Din, hruške 3 do 5 Din, jabolka 3 do 4 Din, breskve 4 Din, grozdje 3 do 5 Din, luščeni orehi 32 Din, celi 6 do 7 Din kg; čebula 3 do 5 Din; kokoši 25 do 35 Din ena, piščanci 25 do 30 Din par, gosi 35 do 60 Din ena, race 18 do 25 Din, purani 40 do 60 Din, kunce 3 do 35 Din; govedina 6 do 14 Din kg, teletina 12 do 16 Din, ovčje meso 10 do 12 Din; srne 6 do 16 Din kg, jerebice 12 Din ena, fazani 18 do 22 Din eden, divji zajci 25 do 30 Din eden. Gob je bilo precej in lepih; prodajale so se po 1 do 2 Din kupček.

m Lisice. Šentlenceški lovci so v nedeljo ustrelili v Slovenskih gorah na engem lovju 5 lisice.

m Nesreča pri žagi. Pri lesni industrijski družbi »Dravi« zaposlenemu 25-letnemu žagarju Jakobu Fureku iz Sv. Janeza na Dravskem polju je včeraj žaga poškodovala desno roko in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m Nezgoda dečka. V tork je v bližini Limbuša splezal na elektrovd 12-letni Otmar Celcer in prišel v stik s tokom visoke napetosti. Udarec ga je k sreči odbil, padel pa je na tla in se težje poškodoval. Reševalni avto ga je prepeljal v tukajšnje bolnišnico.

m Nesreča delavca. Težek sod je padel v tork na desno roko delavcu Karlu Štupanu in mu zdrobil dlan. Zdravi se v bolnišnici.

m Policijska kronika. V tork je bilo tu aretiranih 5 oseb: gluhomeni neznanec radi ugotovitve identitete, H. K. radi vmešavanja v uradno poslovanje in tri ženske radi vlačuganja. Prijav je bilo 20, po večini radi prestopkov policijskega cestnega reda.

m Karambol. V tork popoldne je privozil Matija Ule, sofer Nabavljalne zadruge državnih nameščencev, s tovornim avtomobilom po Taborški na Ruško cesto prav v trenutku, ko je po poslednji prispel s svojim motornim kolesom Martin Kocbek. Motociklist je zadel ob prednje kolo avtomobila, se prevrnil in zdrčal z vozilom vred približno 10 metrov daleč po strmi Taborški ulici. Pri tem je imel izredno srečo, kajti odrgnil si je le kožo na levem komolcu, sicer pa je ostal nepoškodovan. Tudi motorno kolo se je le deloma poškodovalo.

m Tatvina suknjika. V sredo zjutraj je trgovec Alojzij Lah pustil pred svojim stanovanjem na Aleksandrovi cesti svoj tovorni avto. Ko se je vrnil iz hiše, je opazil neznanca, ki se je naglo odstranil od vozila in pobegnil po Meljski cesti. Pri pregledu avtomobila je Lah našel opazil, da mu manjka še skoraj nov, 500 Din vreden suknjič.

Za vzpenjače

Zadruga za gradnjo vzpenjače na Pohorju je na svoji zadnji seji v tork zvečer sklenila pozvati obe podjetji, ki se zanimata za gradbeno dela, naj predložita do 10. t. m. končne ponudbe. Zadruga bo sprejela tisto ponudbo, ki bo cenejša. Dela se bodo nato takoj pričela.

Celje

* **Tuji v septembru.** V preteklem mesecu je prišlo v Celje 1124 tujcev. Po državni pripadnosti jih je bilo 804 Jugoslovancev, 177 Avstrijcev, 45 Nemcev, 24 Italijanov, 19 Madžarov, 8 Američanov, 5 Rusov, 3 Čehoslovakov, 3 Kitajci, 2 Angleži, 2 Poljaki, 2 Arabci, 1 Francoz, 1 Portugalec in 1 Grk. Po poklicu je bilo 471 trgovskih polnikov, 142 industrijcev, 168 delavcev, 89 dijakov, 83 obrtnikov, 58 uradnikov, 23 odvetnikov, 38 zdravnikov, 52 pa jih je bilo brez poklica.

* **Smrtna kosa.** V javni bolnici sta 29. pr. m. umrla 64-letni delavec Koštomaj Franc iz Škofje vasi ter 74-letna Koželj Rozalija, prevzittkarka iz okolice Sv. Jurija ob juž. žel.

* **Borja dela v Celju** išče 3 poljske delavce, 2 čevljarja, po 1 oženjenega majarja brez otrok, hlapca h govedu, železostugarja, kleparja, mizarja, krojača, mesarja, slikarja, po 2 kovaška, mizarška, mesarska, po 1 kamnoseškega, krojaškega, fotografskega vajenca, 16 kmetijskih dekel, 12 služkinj za splošna dela, 3 postrežnice, 2 gostilniški služkinji, po 1 likarico, kuharico, sobarico in šiviljsko vajenko.

* **Zimski delovni čas v brivnicah.** Danes stopi v veljavo zemski delovni čas v vseh brivnicah v mestu in v Gaborju. Delalo se bo ob delavnikih od 7-30 do 13-30 in od 14. do 19. ob sobotah neprenehoma od 7-30 do 21. brez opoldanskega odmora. Ob nedeljah in praznikih pa ostanejo brivnice zaprte.

* **Nezgoda.** 28. pr. m. je v Kruševcu v okolici Sv. Jurija ob juž. žel. 66-letna prevzittkarka Stante Marija padla s lestve in si zlomila levo roko. Prepeljali so jo v celjsko bolnico.

* **Volilnih reklamacij** je bilo vloženih pri mestnem načelnstvu 38, deloma vpisi, izpisi, in popravki.

Prelepa šolska slavnost pri Sv. Trojici pri Moravčah

V 40 letih samo trije učitelji na šoli. Gospod urednik! Zaradi zgodovine in naših potomcev blagovolite priobčiti sledeče vrstice: Štiridesetletnica trojiške šole se je jako lepo obnesla. Ni se obhajala 40-letnica toliko radi šole, temveč radi novega šolskega prapora, katerega mladina dosedaj ni imela. Agilni in delavni predsednik krajevnega šol. odbora pa je porabil to obletnico in 10-letnico kraljevega vladanja v ta vzvišeni namen, da je mladini preskrbel ob 10-letnici kr. vladanja novo simbolično zastavo s podobo sv. Cirila in Metoda in drž. grbom, katerega ovajajo listi staroslovanske lipe. Ob vstopu v novo dobo zgodovine je ta lepa šolska zastava mladini vzpodbudila klic k naši slogi in edinosti pod žezlom slavnih Karadžoržev.

V krasnem govoru je vlič. g. dekan govoril o velikem pomenu skupnega delovanja šole in cerkve ter je poudaril velik pomen nove zastave za mladino, ki naj po vzoru slovanskih blagosvetnikov sv. Cirila in Metoda deluje za Boga in državo. Po sv. maši in blagoslovu prapora se je vršilo zborovanje pred šol. Okr. šol. nadzornik Lukežič je vse navzoče, štariše in mladino prav lepo pozdravil v imenu zadržanega okrajnega glavarja ter vzpodbujal mladino k pridnosti in vztrajnosti ter ljubezni do kralja in domovine. Naslednji govorniki, bivši dolgoletni šol. upravitelj g. K. Igljič je v prekrasnem govoru dajal prelepa navodila mladini in staršem, t. j. naj bodo povsod poštene, verni pobožni, pa tudi narodni in kralju udani zvesti državljani in verni sinovi sv. cerkve. Solze so orosile navzočim oči po njegovih globokih besedah in mislih. — Prof. Rožič je podal kratek pregled razvoja šolstva od časov Trubarja pa do danes in je na koncu omenil na kratko zgodovino trojiške šole, ki so si jo ljudje že večinoma postavili s lastnim delom in žrtvami. Sedanji šol. upravitelj g. T. Leštan se je nato vsem zahvalil za lepo udeležbo, zaključil lepo slavo ter razdelil med učence in učenke spominske kolače. — Najbolj zanimivo pa je, da je trojiška šola v celih 40 letih imela v resnici samo tri učitelje: t. j.: Franca Razpotnika od 1891—1896, Korneilija Igljiča 1896—1929, (33 let!) in sedaj g. A. Leštan od 6. jan. 1929. Samo med vojno je bila gđč. Schnabel, odnosno Tome nekaj časa nadomestovalna vodjo g. Igljiča, ki je bil v vojni službi. Morda še bolj zanimivo je pa to, da je v 40 letih na tej šoli poučevalo nad 20 različnih veroučiteljev, ki so bili razni moravski kaplani z dekanom vred, vrhpoljski beneficijati in trojiški duhovnik Vincenc Vidregar. Tudi to je važno, da se ob 40-letnici šole omeni.

Premestitev poštnih telegrafskih uradnikov

Z odlokom ministra za promet in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so bili po službeni potrebi premeščeni:

na pošto in telegraf Ljubljana VI. Marija Klacerg, poštno-telegrafski uradnica na pošti Ljubljana I.; k pošti Vič Miroslava Klemenčič, manipulantinja pošte in telegrafa I.; k pošti Ormož Avrelja Šafarič, p. t. manipulantinja pošte in telegrafa Ptuj; k pošti in telegrafu Slov. Bistrica Mara Štukelj, p. t. uradnica pošte in telegrafa Sv. Lenart v Slov. Goricah.

Z istim odlogom so na prošnjo premeščeni: Jernej Sturm, uradniški pripravnik Dunavske direkcije pošte in telegrafa v Novem Sadu k Dravski direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani; k pošti Ljubljana I. Ivana Vindišer, p. t. uradnica pošte Vič in Anton Miklaveč, uradniški pripravnik pošte Beograd II.; k pošti Maribor II. Terezija Radovan, p. t. manipulantinja pošte Novo mesto; k pošti Novo mesto Josip Čok, p. t. manipulant pošte Maribor II.; k pošti Trzin Roza Smerdu, p. t. uradnica pošte Ljubljana I.; k pošti Celje pa Branislav Todorovič, uradniški pripravnik pošte Beograd II.

Ameriška dediščina ga je pognala v smrt

Tragičen konec mladega človeka

Celje, 30. septembra. Danes zjutraj so našli v Aškerčevi ulici št. 4 mrtvega na njegovem stanovanju 32-letnega zasebnika Joachima Klovjarja.

Klovjar je bil sin revnih kmetijskih staršev iz Slivnice, občina Sv. Krištof pri Laškem. Kot mlad fant je prišel v Celje in se tu preživljal kod sluga v raznih podjetjih. Del časa je bil hotelski sluga v hotelu »Evropia«. Pred leti se je toliko osamosvojil, da je postal koncesioniran postrežek in mu je njegov posel še prilično uspel. V začetku lanskega leta pa mu je v Ameriki umrl nek stric in mu zapustil večjo vsoto v dolarjih. Klovjar je svojo obrt opustil in živel poslej kot zasebnik. Vedno je premišljeval, kako bi začel z denarjem kak koristnejši posel. Med tem pa je čas potekel in fant je denar porabljal, nazadnje pa je začel dajati znancom posojila. Pred meseci je posodil nekemu vsoto 40.000 Din za nabavo avtomobila. Te vsote pa ni dobil nazaj. Sam je končno tudi zašel v denarne težkoče in ko

se je v ponedeljek po sodnijski razpravi prepiral, da posojenega denarja ne bo več dobil, je sklenil končati si življenje.

V torek se je napotil na mestni pogrebni zavod in naročil zase pogreb. Tam pa njegovega naročila niso smatrali resnim in so ga odslavili. Klovjar je potem ves dan hodil zamisljen okoli. Opolnoči so ga še vsega potrtega videli na Bregu. Ko pa je danes zjutraj prišla njegova postrežnica, da bi pospravila stanovanje, so bila vrata zaprta. Iz stanovanja pa je prihajal vonj po plinu. Vdrli so vrata in opazili Klovjarja sključenega na divanu. Po noči se je vsedel na divan ter vzel cev pilnovega številnika. In si jo položil nad glavo ter tako zaspal. Poklicali so rešilno postajo, ki je poskusila z umetnim dihanjem ga obuditi k življenju, toda vsi napori so bili zaman.

Po mestu vsi sočustvujejo z nesrečnim fantom, ki je bil tihga in skromnega značaja in katerega prerano smrt je zakrivila ameriška dedščina.

Lažni profesor, tat in slepar

Aretirali so ga v Celju — Nesramne pustolovščine »zelenega pisatelja«

Ptuj, 30. septembra. Kakor smo že 29. t. m. poročali, se je klatil po Ptuj nek Danijan Vahen iz Ljubljane, ki se je izdajal za profesorja.

Ker so mu pa postala tla vroča, jo je popihal. In še le ko je obrnil hrbet Ptuj, so začela prihajati prijave oškodovancev na policijo. Tako je napravil večji dolg v hotelu Koser, pri nekem orožniškem vodniku je živel 14 dni, ne da bi plačal le fika, nasprotno, ukradel mu je še povrh zlato damsko uro in zlato zapestnico; nekemu krojaškemu mojstru je ukradel denar, zlato uro, 2 zlata prstana in pušico z manjšo vsoto denarja. Škoda znaša nad 3000 Din.

Drzna vlomilca v rokah pravice

Ljubljana, 30. septembra. Snoči je policija aretirala 23-letnega brezposelnega delavca Antona Čadeža z Verda pri Vrhniku in 24-letnega istotako brezposelnega delavca Josipa Cento, rojenega v Zelimljah pri Ljubljani. Čadeža je aretirala na glavnem kolo-dvoru, potem ko se mu je ponesrečilo, da bi skočil na Viču v vlaka. Zgrabil ga je namreč sprevodnik, ki se mu je zdel Čadež sumljiv in ga je izročil policiji. Prijet je Čadež izdal svojega tovariša Cento, s katerim sta vlomila v trgovino Srečka Kobija pri Borovnici. Dejal je, da je Centa srečno skočil na Viču v vlaka in da sta se domenila, da se sestaneta v nekem vinotoku blizu carinarnice. Policija je takoj zastražila vinoto in tako prišla tudi Cento.

Oba nepridiprava sta vlomila v noči od 28. na 29. t. m. v trgovino Srečka Kobija na Bregu pri Borovnici. Odnela sta iz trgovine ročno blagajno »Nationala«, težko okoli 50 kg in perila, blaga, čevljev in kož za okoli 30.000 Din. Ko so Kobijevi opazili vlom, so takoj obvestili ljubljansko policijo o begu obeh vlomilcev milca Čadeža in Centa, ki pa sta jo pravčasno popihala z večernim vlakom z Vrhniko v Ljubljano. K sreči so orožniki brzojavno obvestili ljubljansko policijo o begu obeh vlomilcev in tako sta oba prišla v roke pravici.

Čadež in Centa sta vlom pri zasiljanju cilično priznala. Oba sta znana vlomilca, ki sta že opetovano imela opraviti s policijo.

Nenavadna tatvina

Šoštanj, 29. septembra. Gostilničar I. Marn v Pesjem je pred par dnevi kupil v Mariboru psa pasme Doberman, ki sliži na ime Luks in ki je vreden 500 Din. K Marnu nosi vsako jutro kruh Oblišar Karl, pekovski vajenec iz Velenja. To priliko je Oblišar porabil in zvalil 25. septembra psa s kruhom za seboj. Ker še pes ni bil vajen novega doma in gospodarja, je pomočniku sledil prijazno, mahal z repom in požiral slastno koščke sveže žemlje. Ko sta bila že daleč od doma, mu je Oblišar privezal vrvo okoli vratu in ga odpeljal na svoj dom.

Ptuj

p Razgrajanje. Jakob T., čevljarški pomočnik, se ga je v gostilni Brečelj pošteno nalezal in začel razgrajati z nožem v roki, nakar ga je gostilničar potisnil skozi vrata. Na ulici pa je žaliti stražnik in ga nazadnje dejansko napadel, da je moral rabiti gumijevko. Bil je aretiran in naznanjen oblasti.

p Sumljiv voznik. Friderik K., posestniški sin iz Sv. Barbare v Halozah, je v noči vozil jabolčnik v Ptuj. Ker na vozu ni imel luči, ga je stražnik na to opozoril in zahteval, da se legitimira. Navedel je pa napačne podatke, vsled česar ga je stražnik preiskal. Našel ni pri njem nikake listine, pač pa samokres brez orožnega lista; na vozu pa je imel bicikel, o katerem ni znal dati pojasnila, odkod ga ima. Kolo mu je bilo zaplenjeno, K. pa je naznanjen oblasti. Pri tej priliki opozarjamo voznike, ki vozijo ponoči, da so opremljeni z svetilko, kakor je to predpisano, sicer jim preti huda kazen. Kajti največ nesrečnih slučajev je pripisovati le okolnosti, ako je voznik brez luči.

Litija

Davica se je znova pojavila v našem okraju. Rešilni avto je odpeljal zopet dva otroka v bolnico. Zbolela je tudi 12-letna Habičeva iz Gradca pri Litiji. Ukrenili so vse, da se prepreči ta nevarna bolezen.

Šah. Šahovski turnir se bliža koncu. Radovedni smo, kdo bo prvak! Doživimo namreč skoraj vsak večer kako razočaranje v izgubljenih partijah!

Sadni ogled v Laškem

Laško, 28. septembra.

Sadjarska in vrtnarska Podružnica v Laškem bo priredila s sodelovanjem obeh Kmetijskih podružnic Laško in Sv. Krištof v nedeljo in ponedeljek 4. in 5. oktobra 1931. v prostorih laške narodne šole javen sadni ogled (sadno razstavo). Med sadjarji in kmetovalci obsežnega laškega okoliša vlada za to prireditve veliko zanimanje, saj je baš sedaj po štirih letih, odkar smo imeli sadno razstavo, sadje tako lepo in obilo obrodilo. Sadjarstvo je v naših krajih v zadnjem desetletju jako napredovalo. Opaža se to posebno na lepih izbranih vrstah, ki jih z vso skrbnostjo gojijo naši sadjarji in kmetovalci.

Ker je z ogledom združena tudi prodaja sadja na drobno in debelo, smo prepričani, da bodo posegli po lepem in okusnem sadju številni trgovci in zasebni interesi. Obojim bo dana prilika, da se preskrbijo s sadjem za zimo. Na razpologo bodo poleg namiznih vrst tudi prvovrstna mošna jabolka. Poleg razstavljenega sadja in sadjarskega orodja bo imel sadni ogled tudi svoj vrtnarski in čebelarški oddelek. Prireditveni odbor iz zastopnikov vseh treh navedenih podružnic si je stavil nalogo, da nudi širšemu občinstvu priliko, da se na lastne oči prepriča o bogati izbiri prvovrstnega namiznega in mošnega sadja tega okoliša, sadjarjem pa bodi v pobudo, da stopajo dalje po začetni poti.

Novice iz Vač

Sadjarska in vrtnarska podružnica poziva člane naj se zglase vsi oni, ki se nameravajo udeležiti sadnega sejma v Ljubljani in ki bi radi prodali svoj pridelek. — G. Fortunat Čertanc, trgovec na Vačah, je bil na zadnji seji Sokolskega društva zopet izvoljen za starosta Vaškega Sokola. — Podružnico svoje mesarije je ustanovil na Sv. Gori Franc Vrhovec, mesar na Vačah. — Tudi pri nas je slana številnim kmetom uničila skoro vso ajdo. Pokosili so jo za živinsko krmo. —

Št. Jurij ob južni železnici

Razstava sadja. V nedeljo 11. oktobra priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v šoli sadjarsko razstavo, katere ogled z ozirom na letošnjo bogato sadno letino pripočnemo posebno onim posestnikom, ki goje sadje.

Cena jabolkam je od 1 do 1'50 Din za kg. Prodanih je že nekaj vagonov finejše vrste.

V nedeljo, 27. t. m. se je končalo na bano-vinski kmetijski šoli šolsko leto, v katerem je bilo vpisanih 24 gojencev. Zaključni izpiti so se vršili že prejšnji teden pod predsedstvom g. načelnika Podgornik.

Toča je v torek popoldne padala med nevihti in precej škodovala ajdi in vinogradom.

Sadni drevede namerava napraviti banovinska kmetijska šola ob banovinski cesti od trga do kmetijske šole.

Dvodružinska stanovanjska hiša, katero zidata gospa Marija Polanec in ga. Julka Zidanek iz Maribora je že pod streho. V kratkem bodo izvršena tudi druga dela.

Škocijan

Kmetijske vesti. Letošnja jesen ni tako darovita kot druga leta. Toča, ki je večkrat uničevala po naši okolici, je temu precej kriva. Nobenega pridelka ni v izobilju. Krompirja bode komaj za seme, kakor trdijo nekateri poljedelci. Ajde bo pa vendar nekaj več, kakor se je pričakovalo, vendar mnogo manj kot zadnja leta. Na nekaterih kmetijah jo je pa popolnoma uničil zadnji mraz. Koruza je zelo slaba in drobna, fižola prav tako letos ne bo. Otava se je v zadnjih tednih nekoliko porastla in je bilo upati, da se bo dobro nakosilo. Mnogi posestniki so pokosili, motilo jih je deževno vreme in pustiti so morali otavo na travnikih, kjer je polagoma gnila. Zadnje lepo solnčno vreme marsikateremu posestniku pomaga iz zadrege in sedaj spravljajo poljske pridelke pod streho. Vinogradi so oživel in od jutra do večera se čujejo pesmi in vriskanje veselih obračev. Trgatev je v polnem teku. Vse je kazalo, da bo letos izborna kaplja, vendar je zadnje deževje in toča grozljivo škodovala, kot se je spetkača mislilo. Grozdje je precej nagno, posebno belo je zelo slabo. Črna pa je sedaj vidoma lepša, odkar imamo lepo vreme. Zato tudi skoro v vseh goricah sedaj obirajo belo grozdje in pušajo črno za zadnje dni septembra oziroma začetek oktobra. Če bo sedaj vsaj teden dni solnčno vreme bo črn mošt izredno dober in posestniki vinogradov upajo, da ga bo lahko vnovčiti za popolnoma zadovoljivo ceno. Jabolka se pri nas prodajajo za lepo ceno in se dobi še dosti lep pridelek in precej obilno so jabolne obrodile. Cena se je v zadnjih dneh nekoliko zvišala in sedaj se prodajajo po 18—25 dinarjev za brento, t. j. okrog 25 kg, kar je v primeri s slabšo ceno vina povsem zadovoljivo.

Steklenico v glavo

V številki 206 »Jugoslovana« z dne 6. septembra 1931 smo na strani 5, stolpec 3, izpisali pod naslovom »Steklenico v glavo...« dopis iz Litije, datiran z dne 5. sept. 1931, v katerem se trdi, da vlada med trgovcem Feletom in Humerjem iz Poljskega že delj časa nesoglasje ter da je pred dnevi prišlo do ponovnega prepriča radi očitkov, češ da prodaja Fele orehe, ki mu jih nosi skrivaj Humerjev sin in da je na te očitke sledila tožba, katero pa je Humer izgubil. Navedbe tega dopisa so nepravilne. Dejansko teče pravda pri okrajnem sodišču v Litiji, katero je naperila g. Marija Humerjeva, trgovka iz Poljske proti Ivanu Feletu, da je kupoval ukra-dene orehe. Ta civilna pravda še ni končana, ker bodo pri prihodnji razpravi izvedeni od tožnice Marije Humerjeve ponudeni dokazi in bo šele nato sledila razsodba. Ivan Fele je sicer naperil radi navedb v civilni tožbi proti Mariji Humerjevi zas. obtožbo radi prestopka zoper čast, vendar pa tudi ta zadeva še ni končana, ker je Marija Humerjeva nastopila dokaz resnice za svoje trditve in tozadevni dokazi v celoti še niso izvedeni, ter tudi Fele še ni vložil nikake obtožnice proti Mariji Humerjevi.

Trbovlje

Zborovanje učiteljskega laškega sreza. Učiteljsko laškega sreza bo zborovalo v ponedeljek 5. oktobra t. l. v Laškem. Pričetek zborovanja je ob 10. uri. Ker je tega dne tudi sadna razstava, bo imelo učiteljsvo priliko si jo ogledati.

Otvoritveno naznanilo!

Tovarna Jos. Reich,
Ljubljana, naznanja da je otvorila
novo sprejemališče
v **TRBOVLJAH, Loke št. 19**
(Terezija) v hiši g. A. Cerarja, sodavičarja, ter se vlijudno priporoča za kemično
snaženje, barvanje in plisiranje oblek.
Pranje in svetlokanje srajc, ovratnikov,
zapestnic i. t. d. 2201

Dlan si je prerezal. Sinoči okrog 18. ure si je delovodja Gvido-delavnice g. Vinko Martun po nesrečnem slučaju v svojem stanovanju težko poškodoval desno roko. Manipuliral je s stekleno posodo za vlaganje in konserviranje sadja, itd., ki se je nenadoma zrušila in katere drobi so Martunu roko v dlani močno razmesarili, kajti izgubil je že v stanovanju skoraj 1 liter krvi. Rešilni avto je ponesrečenca takoj prepe-ljal v ambulanco bratovske skladnice, kjer mu je rudniški zdravnik rano zažil, nakar je bil oddan v novo bolnico.

Hrastnik

V dolski cerkvi sta bila poročena obče spoštovan obratovodja elektr. naprav v tukajšnji kemični tovarni g. Dimitrij Safonov ter gđč. Valerija Vatovec iz Ljubljane. Obema poročencema, kojih pota, vodeča iz Rusije in iz Ljubljane, so se strnila v Hrastniku, prav iskreno čestitamo!

Poljčane

Nesreča pri poljskem delu. Pri Polančevih v Cerju so trebili buče. Pri tem poslu se je 10-letnemu Karlu pripetila nezgoda. Ko je zamahnil s sekuro, mu je spodletelo, tako da je usekal mesto v bučo v nogo.

Sejem. Kramarski in živinski sejem, predzadnji v tem letu, bo pri nas v soboto po rožnenski nedelji 10. oktobra.

Konec p. S. Sv. Miklavža na Boču, kjer ima št. jurska kmetijska šola obširne pašnike, so te dni odgnali živino, ki se je tam pasla čez poletje, nazaj v dolino, da je ne zaloti sneg, ki za Boč ni več daleč.

Trgatev grozdja. V nedeljo vsi v Poljčane, kjer bo pri Hartnerju ob 16. uri trgateg grozdja spojena z bogatim srečolovom.

Pragersko

Smrt posestnika. V nedeljo, dne 27. septembra je v Drgonji vasi pri Pragerskem umrl v 66. letu starosti posestnik Anton Zafosnik. Pokopali so ga v torek v Cirkovcah. Bodi mu lahka domača zemlja, preostalih naše sožalje!

Šoštanj

Nasilneža. P. Matevž, delavec iz Št. Janža, ter R. Anton, lesni manipulant iz Šoštanja, sta se ob zadnji gasilski slavnosti v Velenju hudo napila, postala nasilna, nadlegovala goste in razbijala kozarce v gostilni Josipa Tajnskega v Velenju. Da bi svojo slepo strast malo ohladila, so ju posadili v občinski zapor, katere nenadna sprememba pa jima ni bila nič kaj po godu. Svoji nevolji sta dala duška s tem, da sta rabila zelo krepke izraze, razbila leseno ležišče in zmetala deske skozi lino na dvorišče. Poleg drugih nepriklj doma bosta imela sitnosti pri sreskem načelnstvu in okrajnem sodišču.

Racionalizacija razpečavanja poljedelskih pridelkov

Današnje gospodarsko življenje se s čudovito naglico in elastičnostjo zobljuje v smislu vsakokratnega življenjskega standarda, ki se nujno pojavlja v območju posameznih držav. Zato pa zahteva tudi privatno gospodarstvo današnjega družabnega reda temeljite sposobnosti vseh onih, ki posegajo v vodstvo privatnega gospodarstva. Tako vidimo industrijo, ki se že po prvih občutljivejših znakih nastopajoče depresije v eni ali drugi panogi takoj pričinja prilagojevati novemu duhu časa v smeri delne, včasih popolne preorientacije. Ta misel preorientacije je vznikla predvsem v medvojnem času. Že takrat so se ustvarili prvi temelji novega duha, ki so pri naslednjih razvojnih etapah industrije igrali zelo veliko vlogo. Industriji so pričeli pri stvarjanju industrijskih obratov misliti tudi na eventualno preobrazbo v času potrebe. V tem pravcu so se izvršile vse investicije in vsa gradbena dela.

Ista tendenca, iste misli se pojavljajo, če razmišljamo o vseh onih težkih časih, ki jih preživlja naš kmet in naše poljedelstvo. Pogostokrat pa pri tem premišljevanju in analiziranju vzrokov in lečil naletimo na ugodno rešitev, ki je opredeljena samo s kratko besedico »če« in v tej sami besedi leži zelo pogostokrat vsa rešitev. Če bi mesto pšenice imeli fižol, mesto vina čebulo, mesto lesa jajca itd., itd. Koliko manj težkoč, koliko manj skrbi in siromaštva bi bilo, če bi poljedelstvo moglo svojo produkcijo vselej prilagoditi potrebam svetovnih tržišč in svetovne konjunkturi. Časovno pa je taka preobrazba mogoča le na daljšo skadenco. Tudi, če bi se ne borili s prirojenim konservativizmom bi preobrazbo dosegli šele po daljšem časovnem razdobju.

Vendar pa nam moderno gospodarsko življenje nudi nekatere možnosti, ki jih moramo baš

v teh časih se prav posebno vpoštevati.

Mi smo na tem mestu že večkrat povdarili potrebo, da se mora pot, ki jo napravi kmečki pridelek med producentom, preko posredništva h konsumentu, znatno skrajšati, poenostaviti in poceniti. Močnih kmetijskih organizacij, bi bi delovale na zgolj strokovni podlagi, žal še vedno nimamo v dovoljni meri. Vendar bi ravno take organizacije nudile našemu kmetu v teh časih močno oporo. Naš notranji trg, ki ima mnogo zasluge na sedanjem težkem stanju, je tudi s strani našega poljedelca še vedno preveč zanemarjen. Baš v grozdniki akciji smo le-tos doživeli dokaz, koliko se v danih prilikah v tej smeri lahko doseže. Naša stalna priporočila so dosegla svoj namen. Kar pa se je dosseglo pri grozdu, se mora s istimi sredstvi doseči tudi v drugih gospodarskih panogah.

Kako bomo zvišali dohodek kmeta?

Z izboljšanjem prodajne cene, z vsakokratno umerjenostjo produktivskih stroškov s prodajnimi cenami in z zmanjšanjem prevelikih nepetosti med produktivsko in konsumcijsko ceno.

Kako bomo dosegli izboljšanje prodajne cene? V prvi vrsti z zboljšanjem kvalitete blaga, s pravilnim sortiranjem in okusnim pakovanjem. Z zmanjšanjem prevoznih stroškov in s izločitvijo prevelikega števila vmesnih členov posredništva. Veliko vlogo seveda pa igra pri tem tudi pravo zalaganje tržišč. Tu je potrebno zanesljiv regulator. Na trg naj pride samo toliko blaga, kolikor ga trg tudi lahko konsumira. Vsako prenatrpanje tržišč mora nujno povzročiti pritisk na ceno. Za nas najvažnejša je tretja rešitev zvišanja dohodkov. Ta nas je vodila pri grozdniki akciji in bo postala merilo tudi v bodoče. Tehnično stran tega vprašanja si bomo ogledali prihodnjic.

220-79—221-45, Praga 166-19—166-69, Curih 1098-45—1101-75.

Curih, 30. sept. Beograd 9-03, Pariz 20-10, London 20-11, Newyork 510, Bruselj 71-20, Milan 25-11, Madrid 46-11, Amsterdam 204-60, Berlin 120, Dunaj 71-6750, Stockholm 115-11, Oslo 110, Kopenhagen 112-11, Sofija 3-70, Praga 151-13, Varšava 57-25, Budimpešta 90-0250, Ate- ne 6-56.

Vrednostni papirji

Zagreb, 30. sept. Državni papirji: 7% inv. pos. 68 bl., vojna škoda ar. 298—302 (308), kasa 298—302 (301), dec. 310—312, 4% agr. obv. 44 bl., 7% Bler. ar. 53—54 (55-50), kasa 50 do 54-55 (55-50), 8% Bler. ar. 60—62-50, kasa 60 do 62-50 (60), 7% pos. hip. ar. in kasa 60 d., 6% begl. 44—46 (45-50), Banke: Poljed. 52 do 52-50 (52), Prašedion 957-50—965 (957-50), Jugoslov. Union 140—145, Kredit 121—126, Jugob. 67—68, Obrtna 36 d., Ljublj. kred. 114 do 116, Medjunarodna 68 d., Narodna 4800 do 5500, Srpska 187—188, Zemaljska 112—114. — Industrije: Sečera Osijek 165—175 (170), Trboveljska 210—212-50 (210—212-50), Slavonija 200 d., Vevče 110—115 (110), Našička 680 bl., Gutt. 105—110, Slaveks (25 bl., Danica 65—75, Drava 192-50 d., Brodvagon 55 bl., Isis 30 bl., Rag. 290 d., Jad. 460 bl., Ocean. 190 bl.

Zitna tržišta

Novi Sad, 30. sept. Pšenica ne notira. Vse ostalo neizpremenjeno. Prometa skupno 32 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 30. sept. Tendence ustaljena. — Promet živahen. Pšenica: dec. 9-52—9-78 (9-80 do 9-82), marec 10-63—10-94 (10-88—10-89). — Rž: marec 10-95—11 (11—11-05). Koruza: maj 12-35—12-48 (12-53—45).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Beograd, 30. sept. Amsterdam 2243-53 do 2250-37, Dunaj 797-87—801-87, Bruselj 777-54 do 779-50, Curih 1098-45 do 1101-75, London 215-37 do 221-01, Milan 276-27—279-27, Newyork 5591-01—5608-01, Pariz 220-79—221-45, Praga 166-19—166-69.

**Najboljši
nakup
za
zimo**

nogavic in rokavic za moške, ženske in otroke, pletenin, maj, jumperjev in pulloverjev, čepnih robcev, kravat, braj, gumbov, čipk in vezenin, volne in bombaža, ročnih torbic, aktovk, dežnikov, vseh potrebnih za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in tapetnike samo pri 2200

**Jos. Petelinc, Ljubljana
ZA VODO**

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona se dobi za nizko ceno Din 20.— vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 10.

Sokolstvo

Prvi nastop Sokola v Veliki Pirešici

Ko je z ustanovitvijo Sokola kraljevine Jugoslavije nastopila za Sokolstvo nova doba, je tudi v Veliki Pirešici pognalo Tyrševsko sokolsko seme ter se je 7. februarja t. l. ustanovilo novo Sokolsko društvo. Kako potrebno je bilo Sokolsko društvo za ta kraj, nam najbolj jasno priča veliko zanimanje kmetijskega ljudstva, kljub nekaterim nasprotnikom, ki jim je sokolska ideja še vedno trn v peti. Toda društvo ni klonilo, krepko je šlo na delo, tako, da bo moglo sadove svojega dela pokazati javnosti v nedeljo 4. oktobra s svojim prvim javnim telovadnim nastopom na dvorišču gostilne »Fervega«.

K temu prvemu nastopu pozivamo vse brate in sestre iz Celjske sokolske župe, da v čim večjem številu pohite ta dan k slavlju velikopiršeškega Sokola. Z obilnim posetom naj se pokaže, da vedo vsi bratje in sestre ceniti delo mladega in marljivega Sokola. Bratsko in vladno je vabljeni tudi vse ostalo občinstvo iz celjske okolice. Na svidenje! Zdravo!

Škofja Loka

Iz zasedanja škofjeloškega občinskega odbora. Pri sodišču se bo skušala doseči poravnava s previzkarico Ivano Komatarjevo. Užitek se naj poskuša odkupiti. Bernik Alojzij gradi škarp. Dovolj se mu brezplačna komisija. Ker ni regulacijskega načrta, se pročinja Jožefa Hafnerja, ki želi kupiti svet, odkloni. Ugodi se pročinja Minke Plantaričeve po pavšaliranju takse za policijsko uro. — Občinski zastop nato podrobno govori o selitvi škofjeloških uradov. Ako pristane finančna direkcija na najemnino v adaptirani stari šolski zgradbi, kar bo veljalo nad 70.000 Din, se davčna uprava preseli iz sedanjih prostorov v Klobovsovo ulico, pošta pa gre v sodišče. Stavi se več misli. Najemnina naj bi v 15 letih amortizirala stroške občine s popraviljem stare šole. Mesečna najemnina bi prišla s priključitvijo davkov in drugih poznejših popravil na 1500 Din. Deputacija se razgovori s prizadetimi činitelji v Ljubljani osebno. Poročilo blaginjskega Lovra Planine se vzame na znanje. Ubožni odsek poroča o določenih podpora. Misel, naj bi se ubožne zavarovalo pri Samopomoči, se zaenkrat ne sprejme. Pročinja prometnega odseka, kot aranžerja uspele zgodovinske razstave, se preloži. Probudi se ne more ugoditi, ker za zaproseni znesek 6000 Din ni kritja. Roblek Franc iz Predvdora in Kastelic Ivana se sprejmeta v domovinski zvezo. Enaka pročinja Marjane Polenškove se še prouči. Zagotovi se zveza prosilcu Lebanu Antonu. Pri pokopališču in pri lužinskem mostu se namestijo javne svetilke. V Škofji Loki se postavijo cestni prelazi. Pot po strmini do tovarne klubovk se omeji s kolici. Pokrene se vprašanje regulacije Sore in se o tej stvari urgira v Ljubljani. Parcele pod Kamenitnikom se bodo odprodale.

Kamnik

Kamniški glavni trg — Aleksandrov trg. Na slavnostni seji kamniške občinske uprave, ki se je vršila ob priliki proslave 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja, je občinski odbor sklenil, prositi maršalat dvora, da sme preimenovati novozgrajeno kopališče ali pa glavni trg po kralju Aleksandru. V odgovoru je bila izbira prepuščena občinskemu odboru, ki se je na svoji zadnji seji odločil preimenovati glavni trg v Aleksandrov trg.

Asanacija mesta. V letošnji proračun kamniške mestne občine je bila vnesena postavka 5000 Din za kmetijski fond, iz katerega naj bi se onim posestnikom, ki se pečajo izključno samo s poljedelstvom, delile podpore za betoniranje greznice in asanacijo hlevov. V nekaterih delih mesta bi bilo to iz najosnovnejših higijskih in estetskih ozirov že davno treba storiti, saj se gnojica izteka daleč okrog po dvoriščih in celo po potih in okužuje zlasti v vročih poletnih dnevih celo okolico. Na poziv mestne občine se je takoj javilo 6 posestnikov, ki so pripravljeni že v letošnji jeseni izvršiti prepotrebno betoniranje greznice in gnojšč. Stirim se je naklonila podpora po 500 Din, dvema pa po 250 Din.

Regulacijski načrt. Kamnik se je v zadnjih letih pričel naglo razvijati, hiše rastejo iz tal na vseh koncih in kmalu jih bo v okolici več kot pa v mestu samem. Regulacijski načrt je za vsako naglo se razvijajočo mesto prepotrebno, za Kamnik kot letoviško mesto pa tembolj. Mestna občina je uvidela nujno potrebo in občinski odbor je nedavno sklenil, da se bo regulacijski načrt naročil takoj, ko bo geometer dokončal svoje delo.

Nova klavnica. Z novo klavnico, ki jo je nameravala zgraditi v prihodnjem letu mestna občina, zaenkrat ne bo nič, ker bi morala v ta namen najeti posojilo. Tovarnar g. Knaflič, ki je ponudil za odkup stare klavnice 40.000 Din, je prvotno ponudbo znižal na 30.000 Din.

Zmagoviti kamniški nogometaši. V nedeljo se je na Duplici vršila revanžna nogometna tekma med dupičkim SK Virtus in med SK Kamnik. V prvi tekmi v Kamniku so zmagali Kamničani v razmerju 8 : 1, revanžno tekmo pa so tudi odločili v svojo korist s 4 : 3. Dupičani so pokazali mnogo boljše igranje kot nedavno v Kamniku in le malo je manjkalo, da niso dosegli izenačenja. Tesno sodelovanje obeh sosednjih klubov bo mnogo pripomoglo k povzdigu sporta v kamniškem okraju.

Cajno maslo la

iz sladke pastirizirane smetane, snažno in okusno izdelano želi dobavljati Mlekarska zadruga v Šmarci pri Kamniku rednemu odjemalcu ca 30 do 40 kg tedensko (dostavljanje možno vsak dan) po ugodnih plačilnih pogojih. Dobi se tudi Mohant-sir 2184 v sodčkih

Radio

Ljubljana, četrtek, 1. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 20.00 Jože Gregorič: Kmetijski upori. 20.30 Koncert Radio kvarteta (gg. prof. Jera, Bravničar, Beršnik, Eržen). 21.30 Operni dueti, izvajata gg. Jože Gostič in Marjan Rus. 22.00 Slagerje peje g. Mirko Premelj. 22.30 Čas, dnevne vesti.

Beograd, četrtek, 1. oktobra. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.35 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Citre. 17.30 Plošče. 18.00 Popoldanski koncert. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Ljubljana. 22.30 Poročila. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, četrtek, 1. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Radio orkester. 18.30 Poročila. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Ljubljana. 20.30 Poročila in vreme. 22.40 Sprehod po Evropi.

Praga, četrtek, 1. oktobra. 14.30 Bratislava. 17.10 Plošče. 19.05 Prenos iz studija. 21.00 Poljudni koncert. 22.15 Prenos iz Rima.

Ljubljana, petek, 2. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Vegetarijanska prehrana, gđ. Humek. 20.00 Zlatko Najzer: O ustroju materije. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 2. oktobra. 12.45 Radio orkester. 13.35 Poročila. 15.00 Solški radio. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Plošče. 18.00 Narodne melodije. 20.00 Sokolsko predavanje. 20.30 Klavirski koncert. 21.15 Vokalni koncert. 21.45 Radio orkester. 22.30 Poročila.

Zagreb, petek, 2. oktobra. 12.20 Kuhinja. 13.30 Poročila. 17.00 Komorna glasba. 18.30 Poročila. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Beograd. 22.30 Poročila in vreme, nato plesna glasba.

Praga, petek, 2. oktobra. 17.10 Plošče. 19.05 Moderna italijanska lirika. 20.00 Radio orkester. 21.00 Večerni koncert. 22.15 Moravska Ostrava.

Ljubljana, sobota, 3. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Šahovska ura, g. Bogo Plešničar. 20.00 Samospeli ge. Čadež-Biber.

Beograd, sobota, 3. oktobra. 11.35 Plošče. 12.35 Narodne melodije. 13.35 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Jugoslovanske pesmi. 20.30 Komedija. 21.00 Radio orkester. 21.40 Poročila. 22.00 Plošče. 22.30 Sprehod po Evropi.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 10 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

KONCESIONIRANA PRIKROJEVALNA

ŠOLA ZA

ŠIVILJE IN KROJAČE

Aleksandrov trg

Krojni vzorci se izdajajo po naročilu na uradni in meri.

Pojasnila daje lastnik

T. Kunc, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 4/II

2084

Sveže

najfinije norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI

se priporoča bledim in slabotnim osebam. 324

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogotnik, Bohoričeva

ulica 5

Stavbne

nasvete

daje tehnični biro

„Tehna“, Ljubljana,

Mestni trg 25-I. 507

Nogavice, roka-

vice, volna in

bombaž

najceneje in v veliki

izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Štari trg.

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse

uniformske potrebšče-

ne in dežne plašče v

zalogi Simon Klimanek,

Ljubljana, Selen-

burgova ul. 6. 2198

Trajno vodno ondula-ejo izvršuje s najno-vejšim aparatom z delovanjem toka 8 do 10 minut, ki ne peče. — Garancija podana. Cena solidna. Se najto-pleje priporoča cenj-damam frizer

CIRIL VASEL

Ljubljana, Novi trg

(Turjaški trg št. 2.

1762

Šolerska šola

oblastveno

koncesionirano

I. Gaberšček

bivši komisar za šo-

ferske izpite. — Ljub-

ljana, Dunajska cesta

št. 81. — Prihodnji

redni tečaj prične dne

1. oktobra. 2108

Holandske

gomolje

hiacint, tulipanov itd.

v 130 vrstah po imenih

nudi

Sever & Komp.

Ljubljana, Gospodarska 5

Naprodaj

sta dvo- in tristano-

vanjski hiši, popolno-

ma novi, prva na Ko-

deljevem, druga na

Selu. Istotako tudi no-

va enonadstropna pe-

karija na zelo promet-

nem kraju na Selu.

Vse tri hiše se lahko

plačajo z vložno knji-

žico Mestne hranilnice

Ljubljanske in drugih

domaćih denarnih za-

vodov. Polzve se pri

Josipu Oražem, Moste

pri Ljubljani. 2193

Borzna poročila

dne 30. septembra 1931.

Devizna tržišta

Ljubljana, 30. sept. Amsterdam 2243-53 do 2250-37, Bruselj 777-14—779-50, Curih 1098-45 do 1101-75, Dunaj 777-87—801-87, London 213-51 do 221-01, Newyork 5591-01—5608-01, Pariz 220-79—221-45, Praga 166-19—166-69, Trst 276-27 do 279-27.

Zagreb, 30. sept. Amsterdam 2243-52—2250-37 Dunaj 777-14—779-54, London 213-51—214-53, Milan 276-27—277-17, Newyork kabel 56-0201 do 56-1901, Newyork ček 55-9101—56-0801, Pariz

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 1. oktobra: Priljubljeni v prvi nadstropje. Red C.

Petek, 2. oktobra: Zaprt.

Vesel večer bo v naši Drami dr. Ponovila se bode Nestroyjeva veseliga s petjem »Priljubljeni v prvi nadstropje« v režiji prof. Sesta z vsemi glavnimi izvajalci tega dela na našem odru. Predstava se vrši za red C.

Četrta dramska premijera bo v nedeljo 4. t. m. Vprizorila se bode Hirschfeldova veseliga v treh dejanjih »Takšna je prava«, ki se je igrala v zadnjih sezonah po vseh večjih odrih na kontinentu. Režijo ima prof. Sest.

Otvoritev operne sezone se je morala za nekaj dni odložiti in to vsled tega, ker vsa preureditvena dela ta teden še niso gotova. Operna sezona bo začela prav sigurno sredi prihodnjega tedna in sicer bodo takoj prve dni poleg simfoničnega koncerta opernega orkestra, ki bo 9. oktobra, tri primijere: opera »Lucerna«, delo znamenitega češkoslovaškega skladatelja Vítězslava Novaka, dalje »Damski tekač«, moderno francosko delo skladatelja Delanoya, in Kurt Wellowa enodejanska opera »Car se fotografira«. Prva operna novitela letošnje sezone pa bo »Viktorija in njen huzar«. Za tem pridejo na vrsto tri Ostrčeve enodejanske opere, Konjovičeva »Koštanec« itd. Natančni datum prve premijere in otvoritvene predstave javimo.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Četrtek, 1. oktobra ob 20. uri: »Volpone«. Premiera. Otvoritvena predstava.

Otvoritvena predstava v mariborskem gledališču bo danes, v četrtek, 1. oktobra. Uprizorila se bo Ben Jonsonova klasična komedija »Volpone«, ki je sijajna satira na pohlepnost po denarju, pohoto in slične take slabosti. To delo je na vseh gledaliških ob svojih uprizoritvah pomenjalo izreden dogodek ter zelo velike uspehe. Marib. uprizoritev režira Jože Kovič, nastopil pa bo skoro ves dramski ansambl, nove dekoracije je naslikal G. Ussar. — Sprejemajo se še novi abonementi v abonma ali pa na bloke ki so neke vrste abonma in omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 12 dramskih in 8 glasbenih predstavah. (Izvezte so le one predstave, ki imajo na lepah oznako »Izven«.)

Proslava 25-letnice popularnega marib. igralca Eda Groma bo v torek, 6. oktobra. Jubilant bo nastopil kot prestolonaslednik Rudolf v drami »Mayerling«.

Šah

Z mednarodnega šahovskega turnirja na Bledu

Bogoljubov in mladi mojstri.

Gotovo bo zanimalo naše šahiste, kako se je Bogoljubov moglo posrečiti, da je dosegel proti mladim igralcem na Bledu od 8 mogočih sedem in pol točke. Edino Stoltzu je uspelo, da je dosegel v drugi partiji remis; kakor pravi Bogoljubov, je moral to dopustiti, da ne bi popolnoma uničil mlade generacije in odzvel šahu vse bodočnosti. Prinašamo najzanimivejšo partijo Bogoljubova iz te serije, njegovo drugo zmago nad Kashdanom.

Indijska igra.

Beli: Kashdan **Črni:** Bogoljubov
1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
Bogoljubov to tkz. kraljevsko indijsko partijo izvrstno pozna.
3. Sb1—c3 Lf8—g7
4. Sg1—f3 0—0
5. g2—g3 — — —

Na tem mestu je fianketiranje že napaka, ker beli rabi tekača v centru.

5. — — — d7—d5!
6. e4: d5 Sf6: d5
7. Lf1—g2 Sd5: c3
8. b2: c3 e7—c5
9. 0—0 Sb8—c6
10. e2—e3 — — —

Beli se mora že oslabiti, da štiti svoj center.
10. — — — Dd8—a5
11. Dd1—b3 — — —
12. Sf3—d2 — — —

Do tukaj je partija identična s partijo Bogoljubov-Euwe iz matcha med tema igralcema. Bogoljubov je igral takrat kot beli slabše Ld2 in hitro izgubil.

12. — — — Da5—c7
13. Le1—a3 — — —
Če vzame beli na c5, si samo oslabi svoje kmete. Kmeta več sigurno ne more obdržati.
13. — — — b7—b6
14. d4: c5? — — —

Zanimiva napaka, ki hitro vodi v izgubljeno pozicijo.

14. — — — Le8—a6
15. Tf1—d1 b6: c5
16. Db3—d5 Sc6—b4!
S to elegantno potezo beli ni računal.
17. Dd5—b3 — — —

Na 17. eb4: bi sledilo La1:; 18. Ta1:; 19. Lb2, Tbd8! ali pa 19. Te1, Dd8!, 20. Lb2, Dd5:; 21. Ld5:; Tbd8 in dobi figuro s kmetom več nazaj.

17. — — — Sb4—d3
18. Db3—c2 De7—a5
19. Sd2—b1 e5—c4
20. La3—c1 Tb8—b6
21. Sb1—a3 — — —

Groilo je Tf8 in Tb2.

21. — — — Lg7: c3
22. Ta1—b1 Tb6: b1
23. Sa3: b1 Le3—e1
24. f2—f4 Le1—f2+
25. Kg1—h1 Da5—h5!
26. Sb1—d2 Lf2—g3
27. Sd2—f3 Lg3: b2!
28. Sf3: b2 Dh5: d1+!
29. De2: d1 Sd3—f2+
30. Kh1—g1 Sf2: d1
beli se uda. (Glose od V. Pirca)

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No 107/9. 2931—3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za oddajo regulacijskih del na Muri v obsejni progi I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 22. oktobra 1931 ob enajstih

v prostorih hidrotehn. odseka tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojashila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v pisarni hidrotehn. odseka, Stari trg 34/II. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 1,538.498—dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 28. septembra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 991—13/31—4. 2930

Razglas.

Kolšek Avgust, notar v Marenbergu, je 12. septembra 1931 umrl. Posle izpraznjenega notarskega mesta vodi začasno Lovšin Anton, notarski pripravnik v Marenbergu.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dne 29. septembra 1931.

*

E IV 1580/31—5. 2698

Dražbeni oklic.

Dne 6. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Gorica, vl. št. 70 in 71/35, vl. št. 109.

Cenilna vrednost: 48.233,42 Din; vrednost pritlikline: 130—Din; najmanjši ponudek: 32.156—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 9. septembra 1931.

*

E IX 2557/31—17. 2726

Dražbeni oklic.

Dne 16. novembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga k. o. Mesto Maribor, vl. št. 13, 324.

Cenilna vrednost: 111.011,13 Din; najmanjši ponudek: 55.506—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri draž-

benem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

T 50/31.

Uvedba postopanja v dokaz smrti.

Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase spodaj navedeni pogrešanci za mrtve, ker se zamore o njih po § 240 v. d. z. odnosno po § 1. zak. z dne 31. marca 1918, drž. zak. št. 128 domnevati, da so umrli. Pogrešance navedeno sodišče pozivlja, da naj se zglaste pri njem, ako še žive, ali naj mu dajo to kako drugače na znanje. Po preteku spodaj označenega roka in po prejemu dokazov bode sodišče razsodilo o dokazu smrti. — Vsakdo, ki bi kaj vedel o katerem teh pogrešancev, naj to sporoči sodišču ali skrbniku.

Ime rojst. dan, stan in zadnje bivališče pogrešanca	Bistvene okolnosti, na katere se predlog opira	Uvedbo postopanja predlaga	Dan in opr. št. oklica	Oklicni rok poteče dne
Mandelj Alojz, rojen 23. maja 1882. v Sp. Topah	Odšel leta 1914. s 17. pešpolkom na Rusko fronto in od meseca maja 1915. ni več glasu o njem	brat Mandelj Franc	23./9. 1931. T 50/31—2	1. 4. 1932.
Modrijan Anton, rojen 29. maja 1890. na Vrhniki	Odšel s 17. pešpolkom na italijansko fronto, bil spomladi 1915. ranjen in baje umrl v bolnici v Temenici	brat Modrijan Franc	23./9. 1931. T 63/31—3	1. 4. 1932.
Bohine Anton, roj. 13. junija 1883. v Misačah	Odšel s 17. pešpolkom ob mobilizaciji na rusko fronto, se udeležil različnih bojev in je zadnjič pisal 14. oktobra leta 1914.	sin nedl. Bohine Anton	23./9. 1931. T 66/31—2	1. 4. 1932.
Češko Franc, rojen 18. decem. 1892. v Loki	Odšel 3. avgusta 1914. k 27. domobranskemu pehotnemu polku v Ljubljano, od tam na rusko fronto, se udeležil jeseni 1924. bojev in prišel v rusko ujetništvo. Od takrat dalje ni več glasu o njem	polsestra Testeeca Manca	23./9. 1931. T 67/31—2	1. 4. 1932.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V.,
dne 27. avgusta 1931.

benem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 16. septembra 1931.

*

Kps 50/31—7. 2724

Objava.

S pravomočno sodbo podpisanega sodišča z dne 10. septembra 1931, Kps 50/31—7, se je prepovedalo zahajati v krčmo za dobo dveh let od 10. septembra 1931 do 10. septembra 1933 Gradišar Ivanu, rojenemu dne 29. maja 1914 v Kneju št. 1 in tam stanujočemu, pristojnemu v občino Turjak, srez Kočevje, sinu Janeza in Marije roj. Štrukelj, rim. kat. vere, samskemu, posestniku vemu sinu, še nekaznovanemu.

Okrajno sodišče v Velikih Laščah,
dne 10. septembra 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 23/31—4. 2723

1060.

Poravnalni oklic.

Otvoritev poravnalnega postopanja o premoženju Kastelic Alfonza, trgovca v Sevnici.

Poravnalni sodnik: Ročnik Rudolf, starešina okrajnega sodišča v Sevnici.

Poravnalni upravitelj: dr. Klemenčič Alojz, odvetnik v Sevnici.

Narok za sklepanje poravnave pri tem sodišču dne 27. oktobra 1931 ob devetih.

Prijavni rok do 20. oktobra 1931.

Poravnalna kvota: 40% v enem letu.

Okrajno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 17. septembra 1931.

*

Sa 16/31—2. 2729

1061.

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Belantiča Bruna, lastnika specialnega nitroličenja in tapetiranja avtomobilov v Ljubljani VII., Jernejeva cesta 29.

Poravnalni sodnik Avsec Anton, sodnik deželnega sodišča v Ljubljani.

Poravnalni upravitelj dr. Tavčar Ivan, odvetnik v Ljubljani.

Narok za sklepanje poravnave pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba št. 140, dne 7. novembra 1931 ob desetih.

Rok za oglasitev do 2. novembra 1931.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 26. septembra 1931.

*

Sa 19/31—8. 2728

1062.

Potrditev poravnave.

Med dolžnikom Revelant Danijel, pekarni in pesenstnikom v Guštanju, in njegovimi upniki pri poravnalnem naroku dne 21. julija 1931 pred okrajnim sodiščem v Prevaljah sklenjena prisilna poravnava se potrdi.

Po tej poravnavi plača dolžnik upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplačila (§ 30), 50% kvoto njihovih terjatev, plačljivo v teku enega leta od dneva

potrditve poravnave.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 26. septembra 1931.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 26. septembra 1931.

*

T 50/31. 2712

sprejetja poravnave v dveh polletnih obrokih.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 24. septembra 1931.

*

Sa 13/31—39. 2718

Konec poravnalnega postopanja.

Poravnalno postopanje Veble Jožice, trgovke v Celju, Matija Gubčeva ulica 2, je končano s poravnavo.

Okrajno kot poravnalno sodišče v Celju,
odd. I., dne 17. septembra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

No. 5932/1. 2720

Razglas.

Melanšek Ivanu, roj. 1902 v Šošanju ter tam stanujočemu, je s sodbo sreskega sodišča v Šošanju, Kps 118/31—12, v smislu § 55 k. z. prepovedano zahajanje v krčmo za dobo enega leta.

Prepoved stopi v veljavo dne 19. septembra 1931 ter traja do 20. septembra 1932.

Kdor bi Melanšku Ivanu v tej dobi postregel z alkoholnimi pijačami, je kazniv po § 268/4 k. z. z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 5000 Din.

Sresko načelstvo v Slovenjgradu,
dne 18. septembra 1931.

*

Št. 1282/31. 2719 3—2

Razglas.

Mestna občina Kamnik odda v zakup za leto 1932 pobiranje pristojbin od stojnic, postavljanje stojnic, pobiranje pristojbin od živinskega sejmišča ter tehtanje na občinskih tehtnicah.

Tozadevni zakupni pogoji so na vpogled v občinski pisarni med uradnimi urami.

Javna ustna licitacija se bo vršila dne 15. oktobra 1931 ob enajstih v občinski pisarni.

Pismene ponudbe in kavicje v iznosu 10 odstotkov v tekočem letu predvidenih dohodkov morajo licitanti vložiti pri občinski blagajni najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Zupanstvo mestne občine Kamnik,
dne 21. septembra 1931.

*

2932

Razpis.

Javna borza dela v Ljubljani razpisuje v smislu določb §§ 7 in 11 pragmatike službenikov posredovanja dela (Radnička zaštita št. 8, leto X., od 25. avgusta 1928) mesto pogodbenega služitelja pri podružnici Javne borze dela v Mariboru, z mesečno plačo Din 1000— (en tisoč dinarjev). Nastop službe 1. novembra 1931.

Prošnji je priložiti:

1. krstni list,
2. domovnico,
3. izpričevala o šolski naobrazbi in izpričevala o dosedanjem službovanju,
4. vojaško odpustnico,
5. zdravniško spričevalo,
6. npravnstveno spričevalo.

Po predpisih kolkovane prošnje je vložiti v teku 15 dni po objavi tega razpisa pri podpisnem predsedniku upravnega odbora Javne borze dela v Ljubljani, Čopova ulica št. 1.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1931.

Predsednik

upravnega odbora Javne borze dela
dr. Karlin, s. r.

Razne objave

2715 3—2

Poziv upnikom.

Bikorejska zadruga Trbovlje, r. z. z o. z., se je po sklepu občnega zbora z dne 2. avgusta 1931 razdružila ter prišla v likvidacijo. — Upniki se pozivajo, da prijavijo likvidatorjem zadruga morebitne terjatve.

Trbovlje, 28. septembra 1931.

Likvidatorji:

Drnovšek Ivan, Knezdol; Cestnik Alojzij, Knezdol; Zupančič Janez, Gabersko; Brič Franc, Gabersko; Merzel Gašper, Knezdol.

*

2713

Objava.

Izgubil sem akademsko legitimacijo jurišne fakultete univerze v Ljubljani in jo proglašam za neveljavno.

Pungerčič Josip, s. r., iur.

*

2727

Objava.

Izgubil sem orožni list za nošenje enega samokresa, ki se glasi na ime Fürst Kalman, gostilničar v Murskih Krncih št. 11, Prekmurje, izdan od sreskega načelstva v Murski Soboti, št. 4019/2—5—805, z dne 12. maja 1931.

Proglašam ga za neveljavnega.

Fürst Kalman, s. r.

P. Ripson:

76

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Ko je pogledal nazaj, je bil za njim Mars že tako majhen, kot zemeljski mesec in to mu je dalo nov pogum, kajti hitrost, s katero se je vršil polet, je bila vse-kakor veličanska. Vedel je, da bo moral na koncu poleta, ko bo došel v atmosferične plasti zemlje, prav posebno paziti, da ne napravi kakšne napake, kajti to bi bilo usodopolno. Zato je bilo treba, da bo pri pristajanju čil in svež. Ker ves čas poleta ni smel niti za trenutek zaspati, je bilo potrebno, da se vožnja izvrši v čim krajšem času. Imel je seboj tudi več steklenic treh vrst eliksirjev, iz katerih je tu in tam napravil požirek, kajti pri prenapetosti živcev je nujno rabil okrepčila.

Počasi so tekale ure. Začetna hitrost, ki jo je dobilo vsemirsko letalo od odbijalne sile izpuščenega tekočega zraka, se seveda ni zmanjšala, temveč po naravnih zakonih je morala ostati za vse večne čase ista. Tudi smer se ni mogla spremeniti. V početku poleta je Robert o tem nekoliko dvomil, toda ko je spoznal, da se zvezde pred njim niti za las ne premaknejo, je bil pomirjen. Misli bi bil lahko, da stoji nepremično v svetovnem prostoru, toda Mars, ki je za njim postajal vedno manjši, ga je pomirjeval in mu kazal, da se vrši polet s silno hitrostjo v smeri od Marsa proč proti zemlji. Na zemlji v

prvih urah poleta Robert seveda ni mogel opaziti, da bi se večala.

Sest ali sedem ur je tako Robert stal pri prednjem oknu in strmел naprej, v majhno svetlo ploščico med obema zadnjima zvezdama Velikega voza. Slednjič ga je pa to silno utrudilo. Ko je videl, da je popolnoma prepuščen usodi svoje kroglice, je odšel od okna ter legel na pripravljeno posteljo. Toda ni imel miru. Čez pol ure je spet vstal in šel v svojo opazovalno kabino. Ko je videl, da se polet brez vsake spremembe vrši nemoteno dalje, je bil tako pomirjen, da je legel za dalje časa, da celo spal je.

Spati je bil moral precej dolgo, kajti ko je stopil k lini, je zapazil, da je zemlja že mnogo večja. Nekaj ur pozneje je bila že tako velika kot mesec in sedaj jo je z začudenjem opazoval. Kazala se mu je tako, da je izgledala kot polna luna, ki se na eni strani manjša. Mestoma je razlikoval morje, to so bile velike modrikaste pege. Skoraj ves ostali del pa je bil nejasen, zavrt v meglo. Edino, kar je dobro razločeval, sta bila oba tečaja, ki sta se svetila belo. Čudno je bilo samo to, da je lega teh tečajev bila drugačna kot je pričakoval: nista bila zgoraj in spodaj, temveč desno in levo. To je bilo zanj važno, kajti usmeriti je moral svoje letalo tako, da je prišel proč od tečajev in če le mogoče na suho zemljo.

Pristanek ga je zelo skrbel in skoraj s strahom je opazoval, kako se je zemeljska plošča bližala z nepričakovano hitrostjo. Imel je slednjič, ko mu je zemlja

že zakrivala eno četrtno vsega neba, občutek, da pada. Morda je polet že predolgo trajal in se je vpliv razteževalnega stroja že izgubil. To bi bilo pogubno, kajti v tem slučaju bi kroglica kot kamen priletela na zemljo in se na njej raztreščila. Zato je Robert vnovič vključil razteževalni stroj. Treba je bilo tudi misliti na to, da se hitrost zmanjša, kajti to bi tudi lahko postalo katastrofalno. Zato je začel spuščati po malem tekoči zrak iz ventila spredaj in tako zaviral polet.

Toda zemlja se je bližala vedno hitreje. Že je pokrivala skoraj polovico vsega neba. Robert je močno spuščal tekoči zrak in se pripravil za pristajanje. Nadel si je veliko padalo, ki je bilo kombinirano z gumijastim čolnom, za slučaj, ako bi moral pristati na vodi.

Razen tega si je pripasal napravo za umetno dihanje. Sestojala je iz dveh kovinastih cilindrov, napolnjenih s kisikom in obrazno masko, kombinirano z vdihalnimi apaatom. To si je pritržil na prsi, med tem ko je imel padalo z zloženim gumijastim čolnom na hrbtu. Vse to je seveda vzel za slučaj nepravilnega pristajanja, kajti če bi bila hitrost padca prevelika ali pa če bi se zgodilo karkoli, česar morda ni predvidel, je bil pripravljen za vsak slučaj, da odpre vrata in se s padalom strmoglavi v globočino.

Njegovi možgani so delovali naravnost vročinsko in sam je dobro občutil to visoko napetost. A kljub temu je bil miren. Imel je občutek, da se polet mora srečno končati.

Sprejem francoskih ministrov pri Hindenburgu

Pred palačo predsednika nemške republike: francoski ministrski predsednik Laval (na levi) in francoski minister za zunanje zadeve Briand sta bila v ponedeljek dopoldne sprejeta od predsednika Hindenburga v posebni avdijenci.

Konec dveletnega požara

Te dni so poročali časopisi, da se je nekemu ameriški inženjerju posrečilo pogasiti ogromen požar, ki je grozil uničiti vse petrolejske vrelce v Moreniju v Romuniji. Različni tehniki so se trudili nad dve leti, da bi požar pogasili ali vsaj omejili, a ves njihov trud je bil zaman; ameriški inženjer je imel več sreče.

Požar je izbruhnil 19. maja l. 1929. Petrolej se je vnel v neki luknji, ki so jo zavrtali v zemljo sredi tisoč drugih lukenj, iz katerih privira petrolej na površino. Seveda ni nikakara redkost, da se ta ali ona petrolejska jama kdaj vname, pa oženj navadno kmalu zaduše. Tu pa se je godilo drugače. Ta oženj je gorel tedne in tedne in mesece in eno leto in še eno leto, pa ga niso mogli ukrotiti. Vsa tehnika in vsi inženjerji niso mogli ognju do živga.

V okolici Bukarešte pa se je zbiralo dan na dan na tisoče ljudi, ki so gledali proti mestu Ploesti, nad katerim je bilo nebo vse rdeče. Gorel je petrolej v Moreniju, komaj 50 kilometrov od Bukarešte. Do mesta Ploesti pa te pripelje železnica iz Bukarešte v dobre pol ure.

Popotnik, ki se je pripeljal na kolodvor v Moreniju, je postal že spotoma ves sajast. Kdor se je pripeljal tja ponoči, ni bil v temi, ker je vse obseval svetel ognjeni žar. Bilo je tako ognjeno-svetlo, da so si morali ljudje zatiskati oči. En kilometer daleč proč od kolodvora pa je gorel oženj, kakoršnega še noben človek ni nikdar videl. Okoli plamena se je vil gost oblak črnega dima. Zvezdnatega neba pa ljudje tam niso videli, odkar je začelo goreti.

Dostop v dolino, kjer stoji naprava za vrtenje zemlje, so strogo stražili. Stražarji že niso bili več ljudem podobni, tako so bili vsi sajasti; po obrazu pa se jim je cedil sajast pot. Vojak je odprl usta in poznalo se je, da nekaj govori, toda razumel ga ni nihče zaradi silnega šuma in prasketa ognja. Kolikor bolj se je človek bližal središču požara, toliko hujeje je bilo: za nekaj minut človek ni nič več slišal, čeprav je bilo do središča ognja še pol kilometra daleč. Mnogo ljudi je v tem neznosnem ozračju ómedlelo, da so jih komaj rešili. Voda ni pomagala tukaj nič, ker je sproti shlapela.

Kjer je rastle le borna travica ali pa nedolžen grmiček, tam je danes vsepovsod pusto gozorišče. Gozdovi okoli Morenija pa so se vsi

posušili. Zemlja se je vedno gibala kakor ob potresu, kajti vsa ta zemlja takorekoč plava na petroleju. — Kamorkoli pogledaš ali stopiš, povsod je sam petrolej. Po petroleju smrdi tukaj vse, ljudje in živali in rastline in kamenje.

V okolici Morenija pa so kmetje hodili vseeno na delo, čeprav so bili od ognja že skoro vsi slepi in gluhi. Na polju so pobirali koruzo izpod debele plasti saj. Največ pa so kmetje hodili v cerkev molit, da bi bilo že skoraj konec te strahote.

Sedaj so požar res pogasili, trajalo pa bo še desetletja, predno bo zabrisana zadnja sled enega največjih požarov, kar jih pozna zgodovina.

Nebotičniki v starih časih

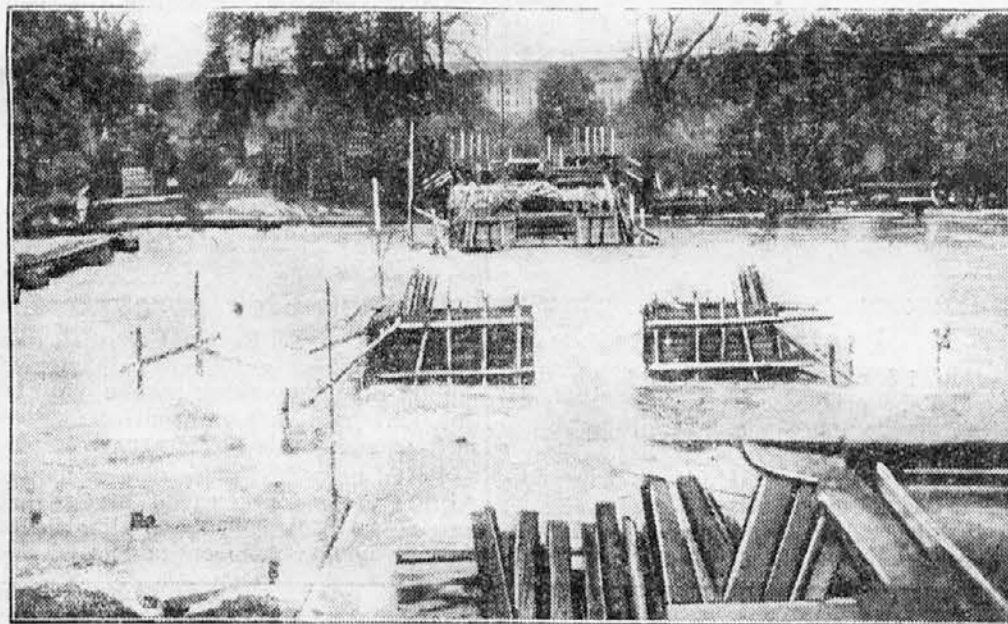
Ljudje navadno mislijo, da so »nebotičniki« plod moderne tehnike. To pa ne drži. Mi vemo, da so izdali v Carigradu že med l. 300 in l. 400 po Kristusu po 14—16 nadstropij visoke hiše. Tudi v starem Rimu so zidali hiše po 15 nadstropij. Te se pa bržkone niso posebno obnesle, ker je državna oblast — senat prepovedalo zidati več kot 20 metrov visoke stavbe. Tudi v nekdanjem mestu Kartagini so zidali že po 8 do 10 nadstropij visoke stavbe.

Zanimive iznajdbe pred 100 leti

V dobi današnjega neverjetnega napredka se nam zdí skoraj kar smešno, s čim so se pečali ljudje pred 100 leti in kaj bi bili radi takrat vse iznašli. Iznašli pa so tudi takrat mnogo stvari, pa ne po dolgih študijah, ampak bolj slučajno, po domisleku. Največ novotarij so takrat iznašli brihtni obrtniki in samouki.

Pred 100 leti so si ljudje zelo belili glave s tem, kako bi iznašli »večne« nogavice. L. 1821. je res neki iznajditelj dobil patent, po katerem je bilo treba nogavice pomočiti samo v nekako žolco, tako da so postale nogavice podobne usnju, in so postale s tem zelo trpežne. Francoz Legrain (reci: Legren) pa, ki je izdeloval kadi za kopanje, ki so se dali zložiti in razložiti, je začel izdelovati take kadi iz usnja in te usnjate kadi in usnjate posode za umivanje so predhodniki današnjih umivalnikov iz gumijskega, kakor jih rabimo na potovanja. Za časa Napoleonovih vojsk pa so iznašli celo topove iz usnja. Krojač Gregorie v Parizu pa je dobil patent na okroglo tkanino, ki so jih rabili kot ovrtnike in ogrinjala.

Neki dunajski obrtnik je v tej dobi iznašel

Povodenj je porušila betonski most

V noči na nedeljo sta narastla Odra in njen pritok Neisse pri mestu Neisse podrla betonski most.

Nemški nogometaši so zmagali dansko

Na nogometni tekmi v nedeljo v Hannoveru so nemški nogometaši zmagali danske z rezultatom 4:2. Tekmo je gledalo 30.000 ljudi.

dežnike za ženske, ki so razpeti izgledali kakor ščit, zapeti pa so bili podobni liri; rabili so jih pa lahko tudi kot palice; v dežnik pa je bilo vdelano malo zrcalo. Gospa Coulon v Parizu pa je iznašla papir za pisma, na katerega se je dalo pisati z vodo.

Atentat na kitajskega ministra za zunanje zadeve

Kitajski dijaki so napadli kitajskega ministra za zunanje zadeve dr. Wanga v njegovi pisarni in ga težko ranili, ker je po njihovem mnenju premalo energično branil kitajske interese v Mandžuriji.

Nepričakovana dedščina

V mestecu Farmersville v severni Ameriki je imel neki kmet v svoji hiši železno blagajno, ki se je podedovala od deda na očeta in na vnuke in pravnike. Blagajna je stala desetletja v kotu in lepo počasi rjavela, ker je ni nikdar nihče odprl. Te dni pa se je hotel gospodar zarjavelega kosa železa znebiti, vendar pa je poklical še prej ključavničarja, da odpre zarjavelo ključavnico, ker je le hotel pogledati, kaj je v blagajni. Njegova radovednost se mu je izplačala, ker je našel v blagajni res za 30.000 dolarjev zlatega in srebrnega denarja.

Reja »idealnih« ljudi

Neki zdravnik v Long Beachu v Kaliforniji je sklenil vzgojiti več »idealnih« ljudi, t. j. tati, kakoršne si pač on predstavlja kot »ideal« človeštva. Vzel je k sebi na svoje posestvo 14 dečkov in deklic različnih plemen, te otroke pa kar najbolj skrbno vzgaja. Ko bodo ti otroci dorasli, se bodo med seboj poženili in pomogli in ta zarod bo po mnenju zdravnika dal same »idealne« ljudi — če jih bo.

Leto brez otrok

V Ameriki živi velika prvobornateljica za ženske pravice, gospodična — mogoče je tudi že gospa — Marjeta Sanger. Ta ženska je sklicala nedavno v Newyorku velik ženski shod, kjer je govorila zbranim ženskam, naj vsaj letos ne rode nobenega otroka, ali pa tako dolgo ne, dokler ne bo gospodarske krize konec. Po njenem mnenju postruje namreč vsak novorojenec gospodarsko krizo in ogroža zdravje in veselo mladost že rojenih otrok. Ta »muratorij« za porode« pa naj bi veljal ne samo za reveže, ampak tudi za bogate ljudi.

Marjeta Sanger je ustanovila že mednarodne kongrese za uravnavo porodov; deseti kongres te vrste je zboroval lani v Curihu. Ustanovila je dalje tudi poseben odbor za reševanje zakonskih in rodbinskih težav; v tem odboru je tudi več bogoslovcev — nekatoliških — in škofov, pa tudi politikov vseh struj. Ta odbor je že sklical neko tozadevno anketo, na kateri je večina svečnikov soglašala s predlogi Marjete Sanger. Najbolj vnet pristaš tega novega nauka pa je angleški prošt Inge, ki je napisal o tej stvari že več knjig.

»Vaše bolezní Vam ne morem ozdraviti — je podedovana.«

»Potem pa še račun pošljite mojemu očetut«